

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo: 1618/2001

930

OBRANNÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Návrh uznesenia:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
Obrannú stratégiu Slovenskej
republiky
z r u š u j e
Obrannú doktrínu Slovenskej
republiky

Predkladá:

Mikuláš Dzurinda
predseda vlády
Slovenskej republiky

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky		
Došlo: - 8 -03- 2001		
Číslo: 626/01		
Poznámka	Referent	Príloha

Bratislava marec 2001

PREDKLADACIA SPRÁVA

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky medzi prioritné úlohy v oblasti obrany štátu zaradilo aj prípravu novej ucelenej bezpečnostnej a obrannej stratégie štátu. Ich poslaním je vytvoriť systémové predpoklady na efektívne zaručenie bezpečnosti a obrany štátu v období prechodu od individuálneho ku koalíčnému modelu jeho obrany.

V súlade s tým boli vypracované návrhy týchto dokumentov, ktoré zohľadňujú zásadné zmeny bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky, ako aj zmeny v podstate a charaktere súčasných vojen a ozbrojených konfliktov a z toho vyplývajúce zmeny v poslaní, úlohách a systéme prípravy ozbrojených síl v 21. storočí. Slovenská republika v týchto dokumentoch musí jasne definovať svoje záujmy, ciele a priority v oblasti bezpečnosti a obrany a sformulovať zodpovedajúce stratégie postupu na ich realizáciu.

V súčasnosti platné dokumenty pre oblasť bezpečnosti a obrany štátu: Základné ciele a zásady národnej bezpečnosti Slovenskej republiky (schválené Národnou radou Slovenskej republiky v roku 1996), Obranná doktrína Slovenskej republiky (schválená Národnou radou Slovenskej republiky v roku 1994) a Národná obranná stratégia Slovenskej republiky (schválená v Rade obrany štátu v roku 1996), už nevyhovujú novým požiadavkám.

Preto sa na základe rozhodnutia ministra obrany Slovenskej republiky z mája 1999 začala uskutočňovať ich revízia, ktorej výsledkom bol návrh na vypracovanie nových dokumentov, a to Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky a Vojenskej stratégie Slovenskej republiky. Na základe revízie dokumentu Národná obranná stratégia Slovenskej republiky bolo uznesením 36. schôdze Rady obrany štátu v decembri 1999 rozhodnuté vypracovať ďalší dokument, a to Obrannú stratégiu Slovenskej republiky. Tento dokument začala v decembri 1999 pripravovať medzirezortná pracovná komisia pod gesciou Ministerstva obrany Slovenskej republiky, v ktorej boli zastúpené všetky rezorty.

Základným východiskom pre prípravu Obrannej stratégie Slovenskej republiky bol návrh dokumentu Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky, v ktorom sú zohľadnené a využité závery Strategickej koncepcie Severoatlantickej aliancie, schválenej washingtonským samitom v roku 1999, ako aj skúsenosti viacerých demokratických štátov z prípravy obdobných dokumentov.

Poslaním Obrannej stratégie Slovenskej republiky je vytvoriť systémové základy pre rozpracovanie obrannej dimenzie bezpečnostnej politiky Slovenskej republiky na obdobie prechodu od individuálneho ku koalíčnému modelu zaručenia obrany Slovenskej republiky. Obranná stratégia Slovenskej republiky komplexne rozpracúva širšie súvislosti systému obrany Slovenskej republiky s dôrazom na jeho riadenie. V súlade s medzinárodnými dohodami, s princípmi demokratického civilného riadenia ozbrojených síl, ako aj v duchu osvedčenej praxe a poznatkov z iných demokratických štátov sa v dokumente navrhuje jednotné riadenie všetkých zložiek ozbrojených síl Ministerstvom obrany Slovenskej republiky. Toto riešenie zodpovedá zásade jednotného riadenia a velenia ozbrojeným silám v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny a odstraňuje súčasnú roztrieštenosť riadenia a velenia ozbrojenými silami tromi rezortmi. Navrhovaný model je aj v súlade so závermi hodnotiacich štúdií vykonaných v oblasti obrany štátu zahraničnými expertnými skupinami v roku 2000. Je zrejmé, že toto riešenie bude vyžadovať prijatie relevantných opatrení na zabezpečenie plnenia tých úloh, ktoré doteraz plní Železničné vojsko Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a vojská Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Tieto nové skutočnosti budú premietnuté do príslušných právnych predpisov.

Schválením Obrannej stratégie Slovenskej republiky v Národnej rade Slovenskej republiky sa zároveň ruší dokument Obranná doktrína Slovenskej republiky prijatý Národnou radou Slovenskej republiky v roku 1994.

Súčasne sa vytvorí systémový základ pre prípravu ďalších dokumentov, konkrétne Vojenskej stratégie Slovenskej republiky, ale aj Koncepcie reformy systému obrany Slovenskej republiky, ktorá po schválení vo vláde Slovenskej republiky nahradí v súčasnosti platné dokumenty: Systém riadenia obrany Slovenskej republiky (schválený v Rade obrany štátu v roku 1996) a Systém obrany Slovenskej republiky (schválený v Rade obrany štátu v roku 1997).

Obranná stratégia Slovenskej republiky a Koncepcia reformy systému obrany Slovenskej republiky budú tiež základnými východiskami pre tvorbu zákona o obrane Slovenskej republiky a zákona o ozbrojených silách. Je odôvodnené očakávať, že s prijatím Slovenskej republiky do Severoatlantickej aliancie sa budú novelizovať všetky dokumenty bezpečnostnej a obrannej politiky.

Predložený návrh dokumentu svojím obsahom a spôsobom riešenia predstavuje základný dokument štátu pre oblasť obrany, ktorý bude ďalej rozpracovaný do rezortných a odvetvových dokumentov, ktoré sa týkajú zaručenia obrany štátu. V dokumente sa používajú aj pojmy, ktoré náš právny poriadok zatiaľ nepozná. Tieto budú definované v pripravovaných právnych predpisoch, predovšetkým v ústavnom zákone o bezpečnosti Slovenskej republiky, v zákone o obrane Slovenskej republiky a v zákone o ozbrojených silách.

Dokument Obranná stratégia Slovenskej republiky bol 28. februára 2001 schválený vládou Slovenskej republiky.

OBRANNÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(N á v r h)

O b s a h

ÚVOD

I. STRATEGICKÉ VÝCHODISKÁ OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Politicko-vojenské aspekty bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky
2. Strategické prehodnotenie obrany Slovenskej republiky

II. VÝZVY, RIZIKÁ A OHROZENIA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Politicko-vojenské výzvy bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky
2. Riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky
 - a) Vojenské riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky
 - b) Nevojenské riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky

III. OBRANNÁ POLITIKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Základné ciele obrannej politiky Slovenskej republiky
2. Základné úlohy obrannej politiky Slovenskej republiky
3. Základné zásady obrannej politiky Slovenskej republiky

IV. STRATÉGIA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Hlavné oblasti stratégie obrany Slovenskej republiky
2. Základné opatrenia stratégie obrany Slovenskej republiky
 - a) V oblasti ovplyvňovania politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky
 - b) V oblasti pripravenosti a schopnosti riešiť vojenské ohrozenia obrany Slovenskej republiky
 - c) V oblasti pripravenosti a schopnosti riešiť nevojenské ohrozenia obrany Slovenskej republiky

V. ZÁKLADNÉ PRVKY STRATÉGIE OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Orgány štátnopolitického rozhodovania a riadenia bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky
2. Systém obrany Slovenskej republiky
 - a) Poslanie a úlohy systému obrany Slovenskej republiky
 - b) Orgány riadenia systému obrany Slovenskej republiky
 - c) Ozbromené sily
3. Ďalšie prvky stratégie obrany Slovenskej republiky
 - a) Diplomacia
 - b) Medzinárodná politicko-vojenská spolupráca
 - c) Hospodárska mobilizácia
 - d) Obranná infraštruktúra
 - e) Ozbromené bezpečnostné zbory
 - f) Civilná ochrana
 - g) Záchranné zbory a záchranné služby
 - h) Príprava občanov na obranu

VI. ZDOKONALOVANIE OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Zdokonaľovanie riadenia obrany Slovenskej republiky
2. Zdokonaľovanie riadenia a rozvoja ozbrojených síl
3. Obranné plánovanie Slovenskej republiky
4. Obranná legislatíva

ZÁVER

ÚVOD

1. Slovenská republika prijíma obrannú stratégiu v súlade so svojimi životnými a dôležitými záujmami. Obranná stratégia Slovenskej republiky rozpracúva Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky pre oblasť obrany štátu a nahrádza tak Obrannú doktrínu Slovenskej republiky (z roku 1994) a Národnú obrannú stratégiu Slovenskej republiky (z roku 1996). Ide o dokument otvorený, verejný, prístupný našim občanom i zahraničnej verejnosti.
2. Hlavným poslaním Obrannej stratégie Slovenskej republiky je vytvoriť systémové a vecné základy zaručenia obrany Slovenskej republiky počas individuálneho spôsobu zabezpečenia obrany štátu; zároveň vytvoriť podmienky na prechod ku kolektívnemu spôsobu zabezpečenia obrany, zohľadňujúc pritom bezpečnostné prostredie a obranné zdroje štátu; iniciovať a usmerniť reformu systému obrany štátu, proces obranného plánovania na národnej úrovni a tvorbu nových koncepčných dokumentov a právnych noriem v oblasti obrany štátu.

I. STRATEGICKÉ VÝCHODISKÁ OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Politicko-vojenské aspekty bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky

3. Slovenská republika patrí do politicky, ekonomicky, kultúrne i vojensky exponovaného stredoeurópskeho regiónu. Svojou rozlohou, počtom obyvateľov a celkovým potenciálom vrátane obranného patrí medzi najmenšie štáty v tomto priestore. Táto objektívna pozícia vyžaduje aktívnu a premyslenú politiku vo všetkých oblastiach vrátane obrannej politiky.
4. Po prijatí Poľskej republiky, Českej republiky a Maďarskej republiky do Severoatlantickej aliancie prevažnú časť hraníc Slovenskej republiky tvoria hranice s členskými štátmi tejto politicko-obrannej organizácie. Uvedená skutočnosť podstatným spôsobom pozitívne ovplyvňuje bezpečnostné prostredie Slovenskej republiky a zlepšuje východiská pre zaručenie jej obrany.
5. Medzinárodné politicko-vojenské postavenie Slovenskej republiky priaznivo ovplyvňuje aktivizácia činnosti Vyšehradskej štvorky aj v oblasti politicko-vojenskej spolupráce. Táto skutočnosť, ako aj ďalšie procesy posilňujú postavenie Slovenskej republiky v stredoeurópskom regióne ako jeho plnohodnotného aktéra medzinárodnej politiky a vážneho aspiranta na členstvo v Severoatlantickej aliancii.
6. Slovenská republika je demokratický štát, ktorý zabezpečuje svoje životné a dôležité záujmy v súlade s medzinárodným právom a svojím právnym poriadkom. Charakter životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky je dlhodobý a stabilný; realizujú sa však v dynamicky sa meniacom bezpečnostnom prostredí.
7. Napriek tomu, že sa podstatne znížila pravdepodobnosť globálneho ozbrojeného konfliktu, pretrvávajú možnosti vzniku sociálno-ekonomických, náboženských, nacionálnych či iných konfliktov v nestabilných oblastiach, ktoré môžu prerásť do ozbrojenej formy. Zároveň sa odкрývajú nové, predovšetkým nevojenské riziká a ohrozenia, na ktoré musí byť Slovenská republika pripravená reagovať aj svojím obranným potenciálom, predovšetkým ozbrojenými silami. V súčasnosti aj v Európe pretrvávajú riziká a ohrozenia takéhoto charakteru.
8. Slovenská republika nepovažuje žiadny štát za svojho nepriateľa a necíti sa byť žiadnym štátom ani koalíciou bezprostredne vojensky ohrozená. Nemá územné či iné požiadavky

voči iným štátom, rešpektuje ich politickú nezávislosť a územnú celistvosť. Nepovažuje ozbrojené násilie za vhodný nástroj na riešenie vzájomných rozporov medzi štátmi. V súlade s tým nezačne ozbrojený konflikt ako prvá.

9. Slovenská republika aktívne prispieva k zvyšovaniu efektívnosti činnosti Organizácie Spojených národov, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a ďalších medzinárodných inštitúcií v oblasti posilňovania dôvery a spolupráce medzi krajinami, v oblasti prevencie a riešenia konfliktov a prehľbovania bezpečnosti v Európe a vo svete. Je súčasťou kooperatívneho systému európskej bezpečnosti, ktorý zatiaľ nezaručuje spoľahlivú obranu svojim členským štátom.
10. Slovenská republika považuje Severoatlantickú alianciu za jedinú efektívnu organizáciu schopnú garantovať bezpečnosť a mierový život v Európe. Plnohodnotné členstvo Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii je v súlade so životnými záujmami Slovenskej republiky, pretože predstavuje optimálny spôsob zaručenia jej bezpečnosti a obrany.
11. Slovenská republika nie je členom žiadnej obrannej koalície a nemá uzatvorené žiadne dvojstranné alebo viacstranné dohody s inými štátmi o spoločnej obrane. To znamená, že zabezpečuje svoju obranu na individuálnom základe, v kombinácii s uplatňovaním práv a povinností členského štátu Organizácie Spojených národov a aktívnou účasťou v systéme kooperatívnej bezpečnosti v rámci Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe. Zapája sa do aktívneho dialógu s Európskou úniou o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike a spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politike. Zároveň sa usiluje splniť podmienky riadneho členstva v Severoatlantickej aliancii.

2. Strategické prehodnotenie obrany Slovenskej republiky

12. Zabezpečenie realizácie životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky v podstatne zmenenom bezpečnostnom prostredí v Európe a vo svete, ktoré prináša nové výzvy, riziká a ohrozenia Slovenskej republiky, vyžaduje kvalitatívne nový komplexný prístup pri riešení prioritných úloh obrany štátu zodpovedajúci štandardom vyspelých demokratických štátov, ktorý umožní
 - zaručiť obranu štátu vlastnými silami v období prechodu od individuálneho modelu zaručenia jeho obrany ku kolektívnemu,
 - splniť politicko-vojenské a ďalšie kritériá pre dosiahnutie plnohodnotného členstva Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii a následne zabezpečiť efektívne pôsobenie v jej štruktúrach,
 - aktívnu účasť Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl na medzinárodnej vojenskej spolupráci, v mierových a humanitárnych aktivitách pod záštitou medzinárodných organizácií.
13. Splnenie týchto prioritných úloh predpokladá v nadväznosti na Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky pokračovať v systémových zmenách v oblasti obrany štátu, čo vyžaduje
 - urýchlene dopracovať a začať realizovať zásadné strategické dokumenty pre oblasť obrany štátu, predovšetkým Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky a Dlhodobý plán rozvoja rezortu ministerstva obrany,
 - v nadväznosti na koncepciu bezpečnostného systému Slovenskej republiky pripraviť a realizovať reformu systému obrany Slovenskej republiky tak, aby bol kompatibilný s obdobnými systémami členských štátov Severoatlantickej aliancie a schopný efektívne reagovať na súčasné i budúce výzvy, riziká a ohrozenia,

- uskutočniť zásadnú reformu ozbrojených síl tak, aby svojím poslaním, úlohami, zložením, systémom riadenia a velenia v mieri, v krízových situáciách i za vojny zlepšili svoju pripravenosť a schopnosť na obranu štátu a zvýšili úroveň svojej interoperability s ozbrojenými silami členských štátov Severoatlantickej aliancie,
- dopracovať a zaviesť systém viacročného obranného plánovania na štátnej úrovni previazaný na systém obranného plánovania Severoatlantickej aliancie,
- vypracovať a zaviesť komplexný systém personálneho manažmentu pre potreby obrany štátu,
- prijať ucelený súbor všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť bezpečnosti a obrany štátu zodpovedajúci štandardom členských štátov Severoatlantickej aliancie, umožňujúci účasť Slovenskej republiky v kolektívnej obrane.

II. VÝZVY, RIZIKÁ A OHROZENIA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Politicko-vojenské výzvy bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky

14. Zaručenie realizácie životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky v oblasti jej obrany vyžaduje zvládnutie výziev a pripravenosť na riešenie rizík a ohrození, ktoré prináša nové bezpečnostné prostredie. V nadväznosti na výzvy definované v Bezpečnostnej stratégii Slovenskej republiky je potrebné v oblasti obrany štátu reagovať predovšetkým na tieto výzvy:

- proces globalizácie a nerovnomernosť vývoja prinášajú stieranie rozdielov medzi vnútornou a zahraničnou politikou. Prelom tisícročia je charakterizovaný vysokou dynamikou ťažko predvídateľných spoločensko-politických premien, nerovnomernosť vývoja otvára možnosť vzniku nových ohnísk napätia. Efektívne riešenie dôsledkov globalizácie presahuje možnosti jednotlivých štátov a nutne vyžaduje účasť Slovenskej republiky na mnohostrannej medzinárodnej spolupráci aj v politicko-vojenskej oblasti;
- posilňuje sa kvalitatívne nový prístup k otázkam obrany štátu ako súčasť komplexného vnímania a riešenia otázok bezpečnosti v Európe a vo svete a jej užšieho prepojenia s ostatnými dimenziami bezpečnosti, predovšetkým zahraničnopolitickou, ekonomickou, sociálnou a environmentálnou. Narastajúca spätosť jednotlivých dimenzií bezpečnosti vyžadujúcich ich komplexné riešenia je celosvetovou výzvou, ktorej nezvládnutie môže spôsobiť prenos nestability z jednej dimenzie bezpečnosti do druhej;
- zásadné spoločensko-politické zmeny v Európe a vo svete spôsobujú kvalitatívne zmeny politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia vrátane zmien v charaktere a úlohe vojen a ozbrojeného zápasu. Tieto zmeny sa premietajú do nového poslania, zloženia a úloh ozbrojených síl a smerujú k ich aktívnejšiemu podielu na podpore a udržiavaní mieru a bezpečnosti vo svete, ako aj na riešení nielen vojenských, ale aj nevojenských a zmiešaných ohrození.

2. Riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky

15. Analýza aktuálneho bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky a očakávaný vývoj politicko-vojenských aspektov bezpečnostnej situácie v Európe a vo svete ukazuje, že sa znižuje pravdepodobnosť vzniku, ako aj závažnosť a rozsah vojenských rizík a ohrození a naopak zvyšuje sa pravdepodobnosť, rôznorodosť, nepredvídanosť a závažnosť nevojenských ohrození. Narastá aktuálnosť zmiešaných ohrození, na ktorých sa môžu podieľať nielen pravidelné ozbrojené sily, ale aj rôzne polovojenské skupiny a organizácie, žoldnierske ozbrojené skupiny a teroristické komandá.

a) Vojenské riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky

16. Vojenské riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky predstavujú také ohrozenia, v ktorých má dominantný podiel použitie vojenských síl a prostriedkov. Sú to najmä:
- globálny ozbrojený konflikt, ktorý predstavuje najvyššie možné vojenské ohrozenie obrany Slovenskej republiky, ktoré by znamenalo najväčšie ohrozenie životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky a viedlo by k bezprostrednému ohrozeniu existencie nielen Slovenskej republiky, ale aj ďalších štátov. V dlhodobejšej perspektíve je takýto globálny ozbrojený konflikt veľmi málo pravdepodobný;
 - regionálny ozbrojený konflikt v blízkosti hraníc Slovenskej republiky, ktorý predstavuje vážne vojenské ohrozenie. Takýto ozbrojený typ konfliktu v regióne strednej Európy je však pomerne dobre predvídateľný a nezačal by sa neočakávane. Mohol by vzniknúť sekundárne ako dôsledok a krajná možnosť politického, sociálneho a ekonomického rozvratu v nestabilných oblastiach juhovýchodnej Európy;
 - nelegálne šírenie biologických, chemických a jadrových zbraní vrátane komponentov na ich výrobu tranzitom cez územie Slovenskej republiky alebo ich použitie v teroristickom akte,
 - aktivity a procesy, ktoré priamo alebo nepriamo negatívne ovplyvňujú pripravenosť a funkčnosť systému obrany Slovenskej republiky, úroveň pripravenosti a operačných schopností ozbrojených síl (psychologické pôsobenie, informačno-spravodajské aktivity, dlhodobé finančné poddimenzovanie potrieb obrany, ale aj neefektívne využívanie vyčlenených zdrojov na obranu).

b) Nevojenské riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky

17. Nevojenské riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky predstavujú také ohrozenia, v ktorých sú dominantne použité nevojenské sily a prostriedky. K týmto nevojenským rizikám a ohrozeniam patria:
- masívna, ilegálna migrácia cez územie Slovenskej republiky spôsobená etnickými, náboženskými, sociálnymi napätiami, rozpormi a konfliktmi, ktoré môžu prerásť až do zlyhania štátnych štruktúr a sociálno-ekonomického kolapsu v nestabilných štátoch juhovýchodnej a východnej Európy,
 - medzinárodný terorizmus a organizovaný zločin pri masívnom narastaní svojich aktivít a prejavov, ktoré predstavujú vážne nadnárodné ohrozenie štátu vrátane oblastí a činností dôležitých pre fungovanie a obranu štátu,
 - živelné pohromy a priemyselné katastrofy, ktoré podľa svojho charakteru, rozsahu a dôsledkov môžu vážne ohroziť životné prostredie, život, zdravie obyvateľov, majetok vo veľkom rozsahu vrátane ľudských a materiálnych zdrojov obrany Slovenskej republiky; nedostatok základných potravín môže vyvolať krízovú situáciu so značným ohrozením štátu,
 - narušovanie stability štátu aktivitami zo strany domácich i zahraničných subjektov a špeciálnych služieb zameraných proti demokratickému zriadeniu štátu, vlasteneckému cíteniu občanov, politicko-sociálnej stabilite v spoločnosti, národnostnej a rasovej znášanlivosti, ktoré nepriamo negatívne ovplyvňujú odhodlanosť štátu a občanov zabezpečovať potreby obrany štátu.

III. OBRANNÁ POLITIKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

18. Obranná politika Slovenskej republiky ako neoddeliteľná súčasť celkovej politiky štátu tvorí obrannú dimenziu jeho bezpečnostnej politiky. Predstavuje súhrn základných ideí, cieľov, zásad, nástrojov a mechanizmov, prostredníctvom ktorých štát zabezpečuje svoju obrannú funkciu v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny. Obranná politika má svoj

vnútorný i vonkajší rozmer. Uvedené skutočnosti umožňujú vytvárať vhodné vnútorné (vnútroštátne) i vonkajšie (medzinárodné) politické, ekonomické, sociálne i vojenské podmienky a nástroje zaručenia obrany štátu.

1. Základné ciele obrannej politiky Slovenskej republiky

19. Základné ciele obrannej politiky Slovenskej republiky sú:

- zabezpečiť efektívnu obranu Slovenskej republiky vlastnými silami v období prechodu od individuálneho ku kolektívnemu modelu zaručenia jej bezpečnosti a obrany,
- zabezpečiť včasné splnenie politicko-vojenských kritérií pre vstup Slovenskej republiky do Severoatlantickej aliance a vytvoriť predpoklady na efektívne pôsobenie Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl v koalícnej obrane v rámci Severoatlantickej aliance i v rámci formujúcej sa európskej bezpečnostnej a obrannej politiky Európskej únie.

2. Základné úlohy obrannej politiky Slovenskej republiky

20. Splnenie uvedených základných cieľov predpokladá realizáciu týchto základných úloh obrannej politiky:

- formulácia a realizácia obrannej a vojenskej stratégie štátu, ktorá zabezpečí realizáciu záujmov Slovenskej republiky,
- vypracovanie a realizácia súboru koncepcných rozvojových dokumentov a právnych noriem na systémové riešenie otázok, ktoré sa viažu na obranu štátu v súlade so štandardmi štátov Severoatlantickej aliance,
- uskutočnenie reformy systému obrany štátu a zdokonaľovanie mechanizmu jeho činnosti tak, aby bol kompatibilný s obdobnými systémami členských štátov Severoatlantickej aliance, pri súbežnom zavedení systému viacročného obranného plánovania štátu, ktoré umožní v dlhodobom, strednodobom a krátkodobom výhľadovom pláne zladovať potreby obrany štátu s jeho obrannými zdrojmi,
- uskutočnenie zásadnej reformy ozbrojených síl Slovenskej republiky tak, aby boli schopné reagovať na riziká a ohrozenia a spôsobilé plniť úlohy zabezpečenia obrany štátu,
- prehĺbovanie politicko-vojenskej spolupráce so Severoatlantickou alianciou s dôrazom na zvýšenie úrovne interoperability vlastných ozbrojených síl a ich schopnosti prispievať ku kolektívnej obrane,
- zabezpečenie efektívnej účasti Slovenskej republiky v medzinárodnej politicko-vojenskej spolupráci s dôrazom na účasť v európskej bezpečnostnej a obrannej politike Európskej únie, pri udržiavaní mieru a stability, pri prevencii a pri mierových riešeniach krízových situácií a konfliktov v Európe, ktoré majú vplyv na obranu Slovenskej republiky.

3. Základné zásady obrannej politiky Slovenskej republiky

21. V úsilí zameranom na realizáciu základného cieľa svojej obrannej politiky bude Slovenská republika vychádzať z týchto zásad bezpečnostnej a obrannej politiky:

- **zásada suverénneho práva na zaručenie vlastnej bezpečnosti**
Prípravu na obranu a jej zabezpečenie Slovenská republika realizuje v súlade s právom na sebaobranu a s právom na kolektívnu obranu podľa Charty Organizácie Spojených národov. Slovenská republika pritom dôsledne rešpektuje medzinárodné právo, dobrovoľne prevzaté záväzky a suverenitu iných štátov, ktoré majú rovnaké práva na účasť pri riešení otázok ich vlastnej obrany.

- **zásada komplexnosti**

Obrana štátu je mnohorozmerným procesom. Je súčasťou komplexnej bezpečnostnej politiky Slovenskej republiky. V prípade ozbrojeného konfliktu musí byť obrana štátu komplexná, schopná efektívne využiť celkový obranný potenciál štátu vrátane politických, hospodárskych, sociálnych, vojenských a ďalších faktorov. Obranná politika a stratégia štátu prispieva k vybudovaniu jednotného bezpečnostného systému štátu, ktorého súčasťou bude aj systém obrany.

- **zásada angažovanosti**

Slovenská republika nezostane len pasívnym konzumentom výhod medzinárodnej politicko-vojenskej spolupráce. Bude sa angažovať v upevňovaní stability a dôvery v Európe a vo svete. Bude plniť kritériá pre integráciu Slovenskej republiky do Severoatlantickej aliancie a bude sa aktívne podieľať na tvorbe bezpečnostnej a obrannej politiky Európskej únie.

- **zásada prevencie**

Pri zabezpečovaní svojej obrany Slovenská republika uprednostňuje preventívne mierové prostriedky riešenia sporov a konfliktov pred ich riešením inými prostriedkami. Okrem obrany a ochrany svojich životných a dôležitých záujmov a plnenia medzinárodných záväzkov v mierových a humanitárnych aktivitách nemá Slovenská republika iné dôvody na použitie svojich ozbrojených síl.

- **zásada súladu obrany štátu s jeho právnym poriadkom a medzinárodnými dohodami**

Obrana Slovenskej republiky sa bude zabezpečovať v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a medzinárodnými dohodami, ku ktorým Slovenská republika pristúpila.

- **zásada odradenia**

Slovenská republika sa bude opierať o funkčnosť a nepretržitú pripravenosť systému obrany Slovenskej republiky, o optimálne zloženie, pripravenosť a schopnosť ozbrojených síl, o efektívne využitie celého obranného potenciálu štátu a o odhodlanie použiť tento potenciál v prípade ohrozenia tak, aby negatívne dôsledky pre útočníka prevýšili jeho očakávané výhody.

- **zásada transparentnosti**

Smerovanie a realizácia obrannej politiky Slovenskej republiky bude dostatočne transparentná, presvedčivá a kontrolovateľná. Musí prispievať k upevňovaniu stability a dôvery v Európe a vo svete a umožňovať Slovenskej republike postavenie dôveryhodného partnera v procese aktívnej participácie na tvorbe európskeho integrovaného bezpečnostného systému a integrácie Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl do Severoatlantickej aliancie.

- **zásada primeranosti**

Potreby obrany Slovenskej republiky sa budú zlad'ovať s vývinom politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia, ako aj s ekonomickým, politickým, sociálnym, demografickým a vedecko-technickým potenciálom a možnosťami štátu.

- **zásada civilného a demokratického riadenia ozbrojených síl**

Ozbrojené sily Slovenskej republiky sú a budú riadené a kontrolované legitímnou civilnou politickou mocou. Poslanie, úlohy, štruktúra, systém riadenia a velenia ozbrojeným silám v mieri, v krízových situáciách a v čase vojny musia byť upravené v príslušných právnych predpisoch. Ozbrojené sily sú nástrojom štátu, nebudú však zasahovať do legitímneho politického vývoja krajiny a nesmú byť použité ani na podporu úzkych straníckych záujmov.

IV. STRATÉGIA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

22. Stratégia obrany Slovenskej republiky vychádza z Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky, opiera sa o ciele, zásady a úlohy obrannej politiky Slovenskej republiky. Predstavuje komplexný súbor koncepčných, legislatívnych a organizačných opatrení a postupov; jeho poslaním je riadiť a koordinovať politický, ekonomický, sociálny a vojenský potenciál štátu tak, aby bol schopný adekvátne reagovať na politicko-vojenské výzvy a efektívne riešiť vojenské i nevojenské riziká a ohrozenia Slovenskej republiky.

1. Hlavné oblasti stratégie obrany Slovenskej republiky

23. Stratégia obrany Slovenskej republiky sa realizuje v troch základných oblastiach:

- a) oblasť ovplyvňovania politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky,
- b) oblasť pripravenosti a schopnosti riešiť vojenské ohrozenia obrany Slovenskej republiky,
- c) oblasť pripravenosti a schopnosti riešiť nevojenské ohrozenia obrany Slovenskej republiky.

2. Základné opatrenia stratégie obrany Slovenskej republiky

24. Zmyslom týchto opatrení je predovšetkým zabezpečenie

- účinnej prevencie vzniku ohrozenia Slovenskej republiky,
- včasnej identifikácie charakteru a rozsahu ohrozenia Slovenskej republiky,
- účinnej eliminácie a minimalizácie dôsledkov ohrozenia Slovenskej republiky,
- rýchlej obnovy pôvodného stavu.

a) V oblasti ovplyvňovania politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky

25. Opatrenia a aktivity v tejto oblasti budú zamerané na posilňovanie celkovej politicko-vojenskej stability bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky, na prehĺbovanie vzájomnej dôvery a spolupráce medzi štátmi, na predchádzanie konfliktom a napätiam, ktoré by mohli prerásť do rizík a ohrození. Ide predovšetkým o tieto základné opatrenia:

- priebežná analýza politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky a z nich vyplývajúcich výziev, rizík a ohrození Slovenskej republiky,
- prijímanie včasných preventívnych opatrení na predchádzanie a elimináciu týchto rizík a ohrození Slovenskej republiky,
- aktívna účasť Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl na mierových misiách Organizácie Spojených národov, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a na operáciách na podporu mieru pod vedením Severoatlantickej aliancie,
- aktívna účasť Slovenskej republiky na budovaní spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politiky Európskej únie,
- účasť Slovenskej republiky na aktívnom dialógu v rámci Euroatlantickej partnerskej rady o otázkach bezpečnosti a spolupráce,
- podpora posilneného a viacoperačného Partnerstva za mier,
- dôsledná realizácia záväzkov v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia a opatrení na posilnenie dôvery a bezpečnosti,
- politicko-vojenská spolupráca s armádami ostatných štátov s dôrazom na členské štáty Severoatlantickej aliancie a susedné štáty,
- aktívna účasť vojenskej diplomacie na budovaní kvalitatívne novej politicko-vojenskej spolupráce.

b) V oblasti pripravenosti a schopnosti riešiť vojenské ohrozenia obrany Slovenskej republiky

26. Rozsah a charakter prijímaných a realizovaných opatrení bude závisieť od charakteru a rozsahu konkrétneho vojenského ohrozenia Slovenskej republiky, ktoré môže mať podobu regionálneho ozbrojeného konfliktu (obmedzená vojna) alebo rozsiahlej vojenskej agresie proti Slovenskej republike (môže byť súčasťou regionálnej či globálnej vojny). Bezprostredné vojenské ohrozenie Slovenskej republiky nevznikne okamžite, má svoj vývoj, postupnosť, prípadne premenlivú dynamiku narastania nepriateľských prejavov voči Slovenskej republike. Tieto sa môžu vyvíjať od diplomatických foriem nátlaku, cez politický, informačný, psychologický, ekonomický a vojenský nátlak až po priamu ozbrojenú agresiu.
27. V období narastania nebezpečenstva vojenského ohrozenia Slovenskej republiky bude treba sústrediť ťažisko opatrení do preventívnych opatrení s cieľom odradiť protivníka od jeho zámeru, hľadať mierové riešenia sporov a pripravovať svoj systém obrany na odstránenie konkrétneho ohrozenia. Ide predovšetkým o tieto opatrenia:
- priebežná analýza a vyhodnocovanie vývoja situácie a prijímanie adekvátnych opatrení,
 - aktivizácia diplomatického úsilia na odvrátenie vojenského ohrozenia štátu a získanie medzinárodnej podpory pre mierové riešenie problému,
 - prezentácia odhodlania a pripravenosti na obranu Slovenskej republiky za použitia všetkých dostupných prostriedkov vrátane ozbrojených síl,
 - aktivácia systému obrany Slovenskej republiky a príprava podmienok na jeho plynulý prechod do stavu plnej funkčnosti,
 - aktivácia obranných zdrojov a kapacít štátu na odstránenie hrozby a odvrátenie ozbrojeného napadnutia Slovenskej republiky.
28. V prípade, ak vykonané preventívne opatrenia neboli účinné a dôjde k bezprostrednej hrozbe alebo priamej ozbrojenej agresii voči Slovenskej republike treba realizovať predovšetkým tieto opatrenia:
- zabezpečiť plynulý prechod štátu z mierového stavu na vojnový stav s dôrazom na dosiahnutie plnej funkčnosti systému obrany Slovenskej republiky a jeho jednotlivých prvkov,
 - zabezpečiť mobilizáciu ozbrojených síl Slovenskej republiky a realizovať opatrenia na poskytnutie vecných prostriedkov a určenie pracovnej povinnosti pre potreby obrany štátu a ozbrojených síl,
 - pokračovať v diplomatických aktivitách s cieľom informovať o situácii a získať medzinárodnú podporu a pomoc, hľadať možnosti zastaviť ozbrojenú agresiu voči Slovenskej republike a riešiť ju mierovými prostriedkami,
 - zachovať funkčnosť štátnej správy a fungovanie vojnového hospodárstva štátu.
29. Systém obrany Slovenskej republiky bude zabezpečovať splnenie týchto obranných cieľov:
- obranu štátnej hranice a ochranu vzdušného priestoru Slovenskej republiky. V prípade ich narušenia protivníkom urýchlene obnoviť územnú celistvosť a suverenitu štátu. Ak by to nebolo možné, zastaviť postup protivníka, nedovoliť rozvíjať jeho postup;
 - ochranu a obranu dôležitých politických a hospodárskych centier a strategických priestorov nevyhnutných pre zachovanie štátnosti a fungovanie Slovenskej republiky,
 - vytvorenie podmienok pre podporu a nasadenie síl medzinárodného spoločenstva (spojencov) v prospech Slovenskej republiky,
 - ochranu obyvateľstva a životného prostredia v miere primeranej jeho funkcii.

c) V oblasti pripravenosti a schopnosti riešiť nevojenské ohrozenia obrany Slovenskej republiky

30. Na prevenciu riešenia, prípadne na elimináciu nevojenských rizík a ohrození Slovenskej republiky budú použité predovšetkým nevojenské sily a prostriedky. V rôznych etapách ich vývoja, keď tieto ohrozenia nadobudnú taký rozsah a charakter, že budú priamo ohrozovať životné a dôležité záujmy Slovenskej republiky, budú na ich elimináciu použité aj ozbrojené sily a prostriedky v súlade so zásadami použitia ozbrojených síl. Ide predovšetkým o také nevojenské ohrozenia obrany Slovenskej republiky ako masívna nezvládaná ilegálna migrácia cez naše územie, ekologické katastrofy ohrozujúce životné prostredie vo veľkom rozsahu, medzinárodný terorizmus a organizovaný zločin, živelné pohromy, priemyselné a technologické havárie (vrátane havárií atómových elektrární).
31. Systém obrany Slovenskej republiky sa bude aktivovať v súlade so zásadami systému krízového manažmentu štátu predovšetkým
- na monitorovanie a vyhodnocovanie nevojenských rizík a ohrození Slovenskej republiky a tendencií ich vývoja,
 - na posilnenie ochrany štátnej hranice a ochranu vzdušného priestoru Slovenskej republiky v súčinnosti s ostatnými zložkami,
 - na ochranu dôležitých politických a hospodárskych centier, objektov osobitnej dôležitosti, ako aj ďalších objektov dôležitých pre fungovanie štátu pred možnými teroristickými útokmi,
 - na plnenie úloh civilnej ochrany (záchranné práce), na odstraňovanie následkov udalostí a konsolidáciu stavu, na nevyhnutnú zdravotnícku starostlivosť (ochrana zdravia ľudí, profylaxia),
 - na núdzové zásobovanie obyvateľstva (údržba, priechodnosť dôležitých komunikácií) a primerané sociálne zabezpečenie a sociálnu pomoc na základe systému zákonov sociálneho zabezpečenia pripravených pre tieto udalosti,
 - ako súčasť mnohonárodných síl v rámci mierových operácií pod záštitou Organizácie Spojených národov a Severoatlantickej aliancie, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Európskej únie, ktoré budú nasadené na prevenciu, prípadne na zmiernenie konfliktov a napätí v konkrétnych oblastiach nestability, ktoré sú zdrojmi ohrozenia aj Slovenskej republiky (udržanie mieru, vynútenie mieru, konsolidácia stavu),
 - ako súčasť pozorovateľských a monitorovacích misií a humanitárnych aktivít v konfliktných oblastiach.

V. ZÁKLADNÉ PRVKY STRATÉGIE OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

32. Základné prvky stratégie obrany Slovenskej republiky sú:
1. Orgány štátnopolitického rozhodovania a riadenia bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky
 2. Systém obrany Slovenskej republiky
 3. Ďalšie prvky stratégie obrany Slovenskej republiky
1. **Orgány štátnopolitického rozhodovania a riadenia bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky**
33. Zabezpečovanie obrany Slovenskej republiky je záležitosťou všetkých štátnych orgánov Slovenskej republiky, ktoré zodpovedajú za realizáciu úloh v oblasti obrany štátu v rozsahu svojich kompetencií vymedzených v príslušných právnych predpisoch. Orgánmi štátnopolitického rozhodovania a riadenia bezpečnosti a obrany štátu sú Národná rada

Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky a vláda Slovenskej republiky. V súlade s Ústavou Slovenskej republiky a príslušnými právnymi predpismi vykonávajú svoje rozhodovacie a riadiace právomoci v oblasti bezpečnosti a obrany štátu s dôrazom na

- schvaľovanie cieľov a úloh bezpečnostnej a obrannej politiky Slovenskej republiky a stratégie postupov na realizáciu životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky,
- určovanie priorít zahraničnej politiky a diplomacie s cieľom vytvárať spoľahlivé medzinárodné záruky na zaručenie obrany Slovenskej republiky a na získanie plnohodnotného členstva Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii,
- schvaľovanie bezpečnostnej, obrannej a vojenskej stratégie Slovenskej republiky a koncepcných rozvojových dlhodobých plánov rozvoja systému obrany Slovenskej republiky a ozbrojených síl,
- zabezpečenie potrebných obranných zdrojov a kapacít v dlhodobom, strednodobom a krátkodobom výhľadovom pláne.

34. Splnenie týchto úloh vyžaduje prijatie zodpovedajúcej obrannej legislatívy, v ktorej budú upravené rozhodovacie a riadiace právomoci Národnej rady Slovenskej republiky, prezidenta Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky (ale aj ďalších prvkov stratégie obrany) v oblasti bezpečnosti a obrany štátu zodpovedajúce štandardom vyspelých demokratických štátov tak, aby:

- a) Národná rada Slovenskej republiky ako ústavodarný a zákonodarný orgán v oblasti obrany štátu
 - vyjadrovala súhlas s medzinárodnými politickými a vojenskými zmluvami,
 - uznávala sa o vypovedaní vojny a po jej skončení o uzavretí mieru,
 - vyslovovala súhlas na vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky a na pobyt cudzích ozbrojených síl na území štátu,
 - schvaľovala zásadné strategické dokumenty pre oblasť bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky, predovšetkým Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky, Obrannú stratégiu Slovenskej republiky, Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky a zdroje potrebné na obranu;
- b) prezident Slovenskej republiky ako hlavný veliteľ ozbrojených síl v súlade s Ústavou Slovenskej republiky v oblasti obrany štátu
 - vypovedával vojnu na základe uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky,
 - na návrh vlády Slovenskej republiky vyhlasoval a ukončoval vojnový stav,
 - na základe ústavného zákona na návrh vlády Slovenskej republiky vyhlasoval a ukončoval výnimočný stav,
 - pri vyhlásení núdzového stavu a výnimočného stavu mohol na návrh vlády Slovenskej republiky nariadiť výkon mimoriadnej služby vojakom ozbrojených síl vykonávajúcim základnú vojenskú službu, náhradnú službu, zdokonaľovaciu službu, prípravnú službu alebo profesionálnu službu, ako aj povolanie vojakov ozbrojených síl v zálohe na výkon mimoriadnej služby a rozhodnúť o poskytnutí vecných prostriedkov a určení pracovnej povinnosti pre potreby obrany štátu,
 - pred vyhlásením vojnového stavu mohol na návrh vlády Slovenskej republiky podľa charakteru vonkajšieho ohrozenia rozhodnúť o povolaní na výkon mimoriadnej služby brancov, odvedencov a vojakov, ktorým bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, nariadiť mobilizáciu ozbrojených síl alebo ich časti a rozhodnúť o poskytnutí vecných prostriedkov a o určení pracovnej povinnosti pre potreby obrany štátu a ozbrojených síl;

- c) vláda Slovenskej republiky ako najvyšší orgán výkonnej moci štátu v oblasti obrany štátu
- rozhodovala v súlade s Ústavou Slovenskej republiky o programe vlády a zásadných otázkach vnútornej, zahraničnej a bezpečnostnej politiky,
 - zodpovedala za zaručenie obrany Slovenskej republiky,
 - prerokúvala a predkladala Národnej rade Slovenskej republiky Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky, Obrannú stratégiu Slovenskej republiky a Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky,
 - schvaľovala ďalšie základné koncepčné dokumenty v oblasti obrany štátu vrátane výstavby a rozvoja ozbrojených síl, ich použitia, početného stavu a zdrojového zabezpečenia,
 - zabezpečovala proces národného plánovania zdrojov na obranu ako integrálnu súčasť celkového plánovacieho procesu štátu,
 - na základe ústavného zákona vyhlasovala núdzový stav a navrhovala prezidentovi Slovenskej republiky vyhlásenie a ukončenie výnimočného a vojnového stavu,
 - rozhodovala o vyslaní ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky na účel humanitárnej pomoci a vojenských cvičení,
 - vydávala súhlas na prechod cudzích ozbrojených síl cez územie Slovenskej republiky;
- d) Bezpečnostná rada Slovenskej republiky (do prijatia ústavného zákona o bezpečnosti Slovenskej republiky plní niektoré z uvedených úloh Rada obrany štátu)
- zodpovedala za výkon svojej funkcie vláde Slovenskej republiky,
 - predsedom Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky bol predseda vlády Slovenskej republiky a ostatných členov Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky vymenúval a odvolával na návrh vlády Slovenskej republiky prezident Slovenskej republiky,
 - pripravovala v rozsahu určenom vládou Slovenskej republiky opatrenia na zaručenie bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky, koordinovala a pripravovala opatrenia na predchádzanie krízovej situácii a návrhy na jej riešenie,
 - v období núdzového stavu, výnimočného stavu a vojnového stavu rozhodovala o opatreniach na ich riešenie, ukladala záväzné úlohy štátnym orgánom, orgánom územnej samosprávy, podriadeným bezpečnostným radám, právnickým osobám a fyzickým osobám a koordinovala ich činnosť,
 - v období vojnového stavu rozhodovala o návrhoch zákonov upravujúcich spoločenské a hospodárske vzťahy v štáte súvisiace s týmto stavom.

2. Systém obrany Slovenskej republiky

a) Poslanie a úlohy systému obrany Slovenskej republiky

35. Na zaručenie obrany štátu si Slovenská republika v súlade s právnym poriadkom, svojimi obrannými potrebami a obrannými zdrojmi vytvára systém obrany Slovenskej republiky ako súčasť svojho bezpečnostného systému.
36. Systém obrany Slovenskej republiky v mieri, v krízových situáciách a v čase vojny bude plniť predovšetkým tieto úlohy:
- v súlade s cieľmi bezpečnostnej politiky a obrannej politiky štátu pripravovať stratégie postupov na ich realizáciu vrátane zabezpečenia zodpovedajúcich obranných zdrojov, síl a prostriedkov,
 - zabezpečovať účinne a nepretržite jednotné riadenie obrany Slovenskej republiky v mieri, v krízových situáciách a v čase vojny, ako aj umožňovať pružný a plynulý prechod štátu do tohto stavu,
 - zabezpečovať výstavbu, rozvoj, modernizáciu a jednotné riadenie ozbrojených síl s cieľom zvyšovať ich pripravenosť a schopnosť zaručovať obranu štátu a medzinárodnú politicko-vojenskú spoluprácu,

- zdokonaľovať účinnosť a efektívnosť riadenia a fungovania systému obrany štátu prostredníctvom obranného plánovania štátu a jeho prepojenia na obranné plánovanie Severoatlantickej aliancie,
- byť kompatibilný s obdobnými systémami členských štátov Severoatlantickej aliancie a umožňovať všestrannú politicko-vojenskú spoluprácu s nimi a vytvárať predpoklady na získanie plnohodnotného členstva v Severoatlantickej aliancii,
- efektívne pôsobiť v rámci systému bezpečnosti Slovenskej republiky.

37. Na splnenie uvedených úloh je systém obrany štátu vnútorne štrukturálne a funkcionálne usporiadaný. Jeho základné zložky sú orgány riadenia systému obrany štátu a ozbrojené sily.

b) Orgány riadenia systému obrany Slovenskej republiky

38. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky je ústredný orgán štátnej správy pre zabezpečovanie obrany. Zodpovedá predovšetkým za koordináciu činnosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ďalších orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy a právnických osôb v príprave na obranu Slovenskej republiky, za výstavbu a riadenie Armády Slovenskej republiky (v perspektíve ozbrojených síl). Ministerstvo obrany Slovenskej republiky v oblasti obrany najmä

- spracúva návrhy koncepčných materiálov na úseku obrany štátu,
- v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky analyzuje a vyhodnocuje medzinárodnú politicko-vojenskú situáciu a na základe toho navrhuje vláde Slovenskej republiky nevyhnutné opatrenia na prípravu, organizáciu a zaručovanie bezpečnosti a obrany štátu,
- zabezpečuje proces obranného plánovania v rezorte ministerstva obrany a koordinuje úlohy subjektov obranného plánovania štátu vrátane použitia finančných zdrojov na obranu v procese obranného plánovania. Pripravuje obrannú infraštruktúru Slovenskej republiky a koordinuje činnosti s ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy pri jej príprave;
- riadi, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy na úseku obrany uskutočňovaný orgánmi špecializovanej štátnej správy,
- zabezpečuje výkon štátnej správy na úseku obrany podľa osobitného predpisu,
- prostredníctvom Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky zabezpečuje riadenie a koordináciu činnosti veliteľstva pozemných síl a veliteľstva vzdušných síl, ktoré sú orgánmi velenia pre pozemné sily a vzdušné sily. Je hlavným orgánom pre plánovanie a zabezpečenie obrany územia a nedotknuteľnosti vzdušného priestoru Slovenskej republiky.

39. Ďalšími orgánmi riadenia systému obrany štátu sú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, ktoré v rámci svojich pôsobností vykonávajú tieto rozhodujúce činnosti:

- navrhujú a plnia nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie obrany štátu a na rozvoj systému obrany štátu,
- podieľajú sa na procese obranného plánovania a zodpovedajú za jeho prípravu a realizáciu,
- zabezpečujú plnenie úloh pri príprave obrannej infraštruktúry,
- zabezpečujú ochranu obyvateľstva, ochranu objektov osobitnej dôležitosti a ďalších objektov určených vládou Slovenskej republiky,
- zabezpečujú a kontrolujú prípravu opatrení na zabezpečenie obrany štátu.

40. Jednotlivé ministerstvá v rámci svojej pôsobnosti vykonávajú v systéme riadenia obrany štátu rozhodujúce činnosti v týchto oblastiach:
- Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky v oblasti aktívnej zahraničnej politiky a diplomacie zameranej na posilňovanie medzinárodného postavenia a bezpečnostných zmluvných záruk pre Slovenskú republiku,
 - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky v oblasti koordinácie činnosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy v hospodárskej mobilizácii a v príprave koncepčných dokumentov a návrhov rozhodnutí pre vládu Slovenskej republiky v tejto oblasti. Ďalej pri ovplyvňovaní výroby a služieb na zabezpečenie potrieb obrany štátu a v rozvoji a pri ochrane dôležitých prvkov obrannej infraštruktúry v rámci svojich kompetencií;
 - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky pri realizácii úloh obrannej stratégie prostredníctvom orgánov miestnej štátnej správy, orgánov územnej samosprávy a Policajného zboru s dôrazom na zabezpečenie úloh obrany, ochrany ústavného zriadenia, vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti, ochrany štátnej hranice, ochrany osobnej bezpečnosti prezidenta Slovenskej republiky a ďalších osôb určených vládou Slovenskej republiky, ochrany diplomatických misíí, civilnej ochrany a požiarnej ochrany,
 - Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky v oblasti zabezpečenia obrany štátu prostriedkami železničnej, cestnej, vodnej a civilnej leteckej dopravy, prostriedkami pôšt a telekomunikácií a potrebnou infraštruktúrou vo svojej pôsobnosti, ako aj riadenia a výstavby Železničného vojska a ozbrojených zborov v doprave (do prehodnotenia členenia a podriadenosti ozbrojených síl),
 - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v oblasti evidencie bilancovania, povolávania a poskytovania pracovných síl pre potreby obrany štátu a na elimináciu krízových situácií na základe rozhodnutia kompetentných orgánov,
 - Ministerstvo financií Slovenskej republiky v oblasti systému viacročného plánovania a rozpočtovania štátu a jeho prepojenia na obranné plánovanie,
 - Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky pri vytváraní podmienok pre ochranu zdravia a prežitie obyvateľstva, pri navrhovaní a realizácii osobitných opatrení v zdravotníckej starostlivosti a v príprave primeraných lôžkových, personálnych a materiálnych kapacít potrebných pre obranu,
 - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v oblasti predchádzania a eliminácie negatívnych vplyvov krízových situácií na životné prostredie, vznikajúcich vojenskou alebo inou činnosťou,
 - Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky v oblasti koordinácie činnosti ústredných a ostatných štátnych orgánov pri účelnej tvorbe štátnych hmotných rezerv pre krytie potrieb obrany štátu.
41. V krízových situáciách a ohrozeniach sa riadenie obrany Slovenskej republiky zabezpečuje tak ako v mieri, uvádzajú sa však do činnosti ďalšie sily, prostriedky a postupy v riadení, ktoré sú potrebné na ich zvládnutie prostredníctvom aktivovaného systému obrany Slovenskej republiky v rámci krízového manažmentu Slovenskej republiky na vrcholovej úrovni riadenia. V prípade bezprostredného vojenského ohrozenia a agresie voči Slovenskej republike sa aktivuje hlavné miesto riadenia obrany Slovenskej republiky, v ktorom pôsobí prezident Slovenskej republiky, určený predstaviteľ Národnej rady Slovenskej republiky, vlády Slovenskej republiky, členovia Rady obrany štátu (Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky), zástupcovia Ministerstva obrany Slovenskej republiky a ďalších ministerstiev. Na zabezpečenie bezproblémového rozvinutia a velenia ozbrojeným silám sa zriaďuje hlavné miesto velenia, ktoré je na túto činnosť pripravované už v mieri.

c) Ozbrojené sily

42. Ozbrojené sily Slovenskej republiky sú rozhodujúcim výkonným prvkom systému obrany Slovenskej republiky. Ozbrojené sily musia byť schopné v mieri, v krízovej situácii a v čase vojny plniť tieto hlavné úlohy:

- zabezpečovať vierohodné odstrašovanie a v prípade jeho zlyhania efektívne zabezpečiť obranu slobody, nezávislosti, suverenity a územnej celistvosti Slovenskej republiky pred vonkajším ozbrojeným napadnutím,
- vytvárať predpoklady pre efektívne pôsobenie v štruktúrach Severoatlantickej aliancie v rámci kolektívnej obrany,
- podieľať sa na mnohonárodných operáciách na podporu mieru a na humanitárnych operáciách, pozorovateľských a monitorovacích misiách pod riadením Organizácie Spojených národov, Severoatlantickej aliancie, ako aj iných medzinárodných organizácií, predovšetkým Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Európskej únie. Plniť ďalšie úlohy na území Slovenskej republiky i mimo jej územia vyplývajúce zo záväzkov z medzinárodných zmlúv a v rámci medzinárodnej politicko-vojenskej spolupráce;
- pomáhať pri eliminácii nevojenských ohrození Slovenskej republiky a riešení krízových situácií, ktoré ohrozujú ľudské životy, životné prostredie a majetok vo veľkom rozsahu a pri odstraňovaní ich následkov.

43. Ozbrojené sily možno použiť na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky aj na stráženie osobitne dôležitých objektov a ďalších dôležitých objektov pre obranu Slovenskej republiky, na plnenie úloh civilnej ochrany, na podporu iných zložiek pri zabezpečení ochrany štátnej hranice Slovenskej republiky, ako aj v ďalších prípadoch ustanovených osobitným predpisom.

44. Výstavba ozbrojených síl sa bude riadiť podľa týchto zásad:

- legitimita výstavby ozbrojených síl opierajúca sa o poslanie, úlohy a obranný charakter ozbrojených síl, kodifikovaný v právnom poriadku Slovenskej republiky,
- jednotné velenie a riadenie v čase mieru, v krízovej situácii a v čase vojny,
- súlad s princípmi civilného demokratického riadenia a kontroly ozbrojených síl legitímnou politickou mocou,
- určovanie počtov, štruktúry, druhu, výzbroje a techniky ozbrojených síl podľa obranných potrieb a obranných zdrojov,
- aplikácia obranného plánovania v procese riadenia a výstavby ozbrojených síl.

45. Ozbrojené sily možno použiť podľa týchto zásad:

- súlad použitia ozbrojených síl s medzinárodným právom a právnym poriadkom Slovenskej republiky (legitimita),
- použitie ozbrojených síl na zabezpečenie záujmov Slovenskej republiky v súlade s Bezpečnostnou stratégiou Slovenskej republiky a Obrannou stratégiou Slovenskej republiky,
- použitie ozbrojených síl v súlade so zásadami civilnej demokratickej kontroly na dosiahnutie presne definovaných obranných cieľov,
- jasne určená hierarchia velenia a zodpovednosti pri použití ozbrojených síl.

46. Postupné zlepšovanie úrovne pripravenosti a schopnosti ozbrojených síl, zvyšovanie ich interoperability s ozbrojenými silami členských štátov Severoatlantickej aliancie vyžaduje ich členenie na pozemné sily, ktoré sú zložené z poľného vojska a vojsk domobrany a na vzdušné sily, ktoré sú zložené z letectva a z pozemných systémov protivzdušnej obrany.

Z hľadiska operačného použitia sa ozbrojené sily členia na sily okamžitej reakcie, sily rýchlej reakcie a hlavné obranné sily.

3. Ďalšie prvky stratégie obrany Slovenskej republiky

47. Medzi ďalšie prvky stratégie obrany Slovenskej republiky patria predovšetkým: diplomacia, medzinárodná politicko-vojenská spolupráca, hospodárska mobilizácia, obranná infraštruktúra, ozbrojené bezpečnostné zbory, civilná ochrana, záchranné zbory a záchranné služby a príprava občanov na obranu.

a) Diplomacia

48. V oblasti diplomacie bude Slovenská republika predovšetkým

- prezentovať ciele, priority a prístupy v oblasti zaručovania svojej obranyschopnosti, ktoré zabezpečujú realizáciu záujmov Slovenskej republiky a sú v súlade s medzinárodným právom a dohodami,
- prehlbovať kredibilitu Slovenskej republiky ako dôveryhodného partnera, ktorý plní všetky svoje záväzky v oblasti obrany a bezpečnosti,
- prezentovať odhodlanie získať plnohodnotné členstvo Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii a pripravenosť plniť z toho vyplývajúce úlohy,
- realizovať diplomatické aktivity na aktívne formovanie politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia v Európe,
- prispievať k prevencii vzniku kríz a efektívnemu riešeniu kríz, ktoré môžu sekundárne ovplyvniť obranyschopnosť Slovenskej republiky,
- v prípade zvýšeného ohrozenia obranyschopnosti prijímať účinné diplomatické opatrenia,
- v prípade bezprostredného ohrozenia Slovenskej republiky (agresie) vytvárať predpoklady pre včasné informovanie medzinárodného spoločenstva a získanie jeho podpory,
- zapájať sa do spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Európskej únie, spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politiky a krízového manažmentu v rámci Európskej únie.

b) Medzinárodná politicko-vojenská spolupráca

49. Medzinárodná politicko-vojenská spolupráca je významným činiteľom pri realizácii obrannej politiky Slovenskej republiky a medzi jej hlavné úlohy patrí:

- zvýšiť koncepcnosť, účelnosť, efektívnosť a harmonizáciu politicko-vojenskej spolupráce,
- zamerať medzinárodnú politicko-vojenskú spoluprácu na plnenie strategických cieľov bezpečnostnej a obrannej politiky a na realizáciu reformy rezortu ministerstva obrany a ozbrojených síl,
- ďalší rozvoj politicko-vojenskej spolupráce s členskými krajinami Severoatlantickej aliancie s cieľom približovať túto spoluprácu parametrom spojeneckých vzťahov,
- prehlbovať politicko-vojenskú spoluprácu so susednými krajinami s cieľom rozvíjať a prehlbovať procesy stabilizácie bezpečnostnej situácie v strednej Európe,
- zdokonaľovať politicko-vojenskú spoluprácu s ďalšími krajinami na základe vzájomnej výhodnosti a užitočnosti.

c) Hospodárska mobilizácia

50. V oblasti hospodárstva Slovenská republika bude zabezpečovať dostatočné vecné zdroje a prostriedky pre obranu štátu v mieri, v krízových situáciách a vo vojne. Za dôležitú sú-

časť tohto systému považuje Slovenská republika systém hospodárskej mobilizácie prostredníctvom zdrojovej základne obrany štátu.

51. Na zabezpečenie plnenia úloh ozbrojených síl bude Slovenská republika udržiavať potenciál obranného priemyslu štátu vrátane tvorby a využitia štátnych a hmotných rezerv nevyhnutných pre zaručenie obrany, pričom bude brať do úvahy reálne možnosti a efektívnosť obranného priemyslu v kontexte s rozvíjaním spolupráce s obranným priemyslom krajín Severoatlantickej aliancie a Európskej únie (a bezprostredne s krajinami Vyšehradskej štvorky) ako východisko pre jeho udržanie a optimálny rozvoj.

d) Obranná infraštruktúra

52. Ako súčasť týchto úloh bude Slovenská republika budovať a udržiavať zodpovedajúcu infraštruktúru na zabezpečenie obrany, zahŕňajúcu telekomunikácie, dopravu, výrobu a rozvod energie, bankovníctvo a financie, informačné technológie a ďalšie prvky. V systéme obrany bude vytvárať podmienky pre jej ochranu a fungovanie v krízových situáciách. Do úvahy pritom bude brať budúce požiadavky z hľadiska integrácie do Severoatlantickej aliancie. Zabezpečí efektívnu kombináciu štátneho a súkromného sektora na jej udržanie a rozvoj.

e) Ozbrojené bezpečnostné zbory

53. Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti štátu. Policajný zbor na zabezpečenie úloh obrany štátu v mieri, v krízových situáciách, ako aj v čase vojny spolupôsobí pri ochrane života, zdravia a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, zabezpečuje ochranu štátnej hranice, zaisťuje osobnú bezpečnosť prezidenta Slovenskej republiky a ďalších osôb určených vládou Slovenskej republiky. Zabezpečuje ochranu určených objektov a ochranu objektov osobitného významu, dohliada na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a spolupôsobí pri jej riadení.
54. Železničná polícia plní úlohy ozbrojeného bezpečnostného zboru pri zabezpečení úloh obrany štátu v rozsahu ustanovenom zákonmi.

f) Civilná ochrana

55. Civilná ochrana sa podieľa na obrane Slovenskej republiky v mieri, krízových situáciách, ako aj v čase vojny plnením úloh ochrany obyvateľstva. Okrem vnútorných úloh narastá jej význam pri humanitárnych a mierových operáciách v nadväznosti na systém civilného núdzového plánovania Severoatlantickej aliancie, na požiadavky Organizácie Spojených národov, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Európskej únie. Podieľa sa na plánovaní zdrojov a opatrení civilnej ochrany na záchranné, lokalizačné a likvidačné práce, prípadne na odstraňovaní následkov mimoriadnej udalosti. Dosiahnutie interoperability systému civilnej ochrany s obdobnými systémami členských štátov Severoatlantickej aliancie vyžaduje prijatie organizačných, technických a personálnych opatrení, ktoré zabezpečia efektívne fungovanie civilnej ochrany v rámci integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky.

g) Záchranné zbory a záchranné služby

56. Záchranné zbory a záchranné služby sa podieľajú na obrane Slovenskej republiky v mieri, krízových situáciách a v čase vojny v rámci kompetencií ustanovených právnymi predpismi ako prvky tvoriaceho sa integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky.

h) Príprava občanov na obranu

57. V príprave občanov na obranu štátu a civilnú ochranu sa bude klásť dôraz na posilňovanie vedomia zodpovednosti občanov za obranu štátu a osobnej pripravenosti podieľať sa na nej v duchu Ústavy Slovenskej republiky. Zabezpečovaním komplexného rozvoja brannej výchovy a prípravy obyvateľstva ako súčasť vzdelávacieho systému pripraviť obyvateľov na zvládnutie následkov vyplývajúcich z predpokladaného vývoja rizík a ohrození.
58. Na získanie verejnej podpory obyvateľstva pri realizácii obrannej politiky a obrannej stratégie skvalitní Slovenská republika verejnú informovanosť a prístup k objektívnym informáciám o obrannej politike Slovenskej republiky v kontexte s prístupovým procesom do Severoatlantickej aliancie a Európskej únie.
59. Z hľadiska meniacej sa štruktúry ozbrojených síl smerom k vyššej profesionalizácii bude vláda Slovenskej republiky vytvárať všestranné podmienky pre výstavbu ozbrojených síl, ich dopĺňovanie a obmenu. Zabezpečí adekvátnu motiváciu pre vojenskú službu skĺbením jej morálneho a materiálneho ocenenia, vytvorením kariérnych podmienok na úrovni porovnateľných štátov a zabezpečením návratu bývalých profesionálnych vojakov do civilného života z hľadiska skracovania doby služby vojakov a zavádzania dobrovoľníckej služby.
60. Zabezpečenie dopĺňovania ozbrojených síl zálohami a ich prípravu Slovenská republika považuje za dôležitý zdroj zabezpečenia obrany štátu v dlhodobom výhľadovom pláne. Na splnenie tejto potreby vytvorí vláda Slovenskej republiky nevyhnutné podmienky pre efektívne precvičovanie potrebných záloh v mieri a ich prípravu na nasadenie v prípade ohrozenia.
61. Slovenská republika vytvorí podmienky pre vedeckú činnosť pre potreby obrany štátu v kontexte s praxou štátov Severoatlantickej aliancie a Európskej únie. Okrem rozvoja vojenskej vedy zväčší podiel civilných vysokých škôl, vedeckých inštitúcií a mimovládnych organizácií na vytváraní intelektuálnej a vedeckej základne obrany štátu.

VI. ZDOKONALOVANIE OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

62. Príprava Slovenskej republiky na obranu predstavuje ucelený súbor opatrení a nástrojov realizovaných v mieri orgánmi štátnej správy a orgánmi územnej samosprávy a ďalšími vecne príslušnými právnickými osobami. Poslaním tohto súboru je nepretržite zdokonaľovať úroveň zabezpečenia obrany Slovenskej republiky.

1. Zdokonaľovanie riadenia obrany Slovenskej republiky

63. Na skvalitňovanie plnenia úloh zabezpečenia obrany štátu bude Slovenská republika pokračovať v zdokonaľovaní činnosti a mechanizmov riadenia obrany štátu v súlade so súčasnými i perspektívnymi požiadavkami s dôrazom na
- zdokonaľovanie riadenia obrany štátu v duchu zásad civilného demokratického riadenia a kontroly nad ozbrojenými silami s dôrazom na spresnenie zodpovednosti prezidenta

denta Slovenskej republiky, Národnej rady Slovenskej republiky, vlády Slovenskej republiky a ich vzájomné vzťahy v oblasti obrany štátu v mieri, v krízových situáciách a v čase vojny,

- zdokonaľovanie riadenia systému obrany Slovenskej republiky tak, aby bol schopný zabezpečovať nepretržitosť procesu riadenia v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny s posilnením riadiacej a koordinačnej úlohy a zodpovednosti vlády Slovenskej republiky a Ministerstva obrany Slovenskej republiky,
- realizáciu systémových predpokladov na prehĺbenie úrovne interoperability systému obrany Slovenskej republiky s obdobnými systémami členských štátov Severoatlantickej aliancie a našimi najbližšími susedmi tak, aby umožňoval mnohostrannú súčinnosť a spoluprácu pri riešení úloh bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky a na plnenie jej integračných cieľov,
- zriadenie a zdokonaľovanie činnosti Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky ako orgánu vlády Slovenskej republiky na riešenie úloh bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky, ktorý bude v mieri vykonávať poradnú a koordinačnú úlohu, vo vojnovom stave a v čase vojny riadiacu a koordinujúcu úlohu v oblastiach presne vymedzených vládou Slovenskej republiky voči štátnym orgánom, orgánom územnej samosprávy a vecne príslušným právnickým osobám a fyzickým osobám pri zabezpečovaní úloh obrany štátu.

2. Zdokonaľovanie riadenia a rozvoja ozbrojených síl

64. V súlade so zásadami civilného demokratického riadenia ozbrojených síl, požiadaviek jednotného riadenia a velenia ozbrojeným silám a v záujme dosiahnutia kompatibility so systémami riadenia a velenia v ozbrojených silách členských štátov Severoatlantickej aliancie prehodnotiť súčasný stav riadenia a velenia ozbrojeným silám a následne zabezpečiť riadenie všetkých súčastí ozbrojených síl Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, a to v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny.
65. Súbežne s tým zabezpečiť prechodné obdobie na transformáciu vojsk Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Železničného vojska Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky na nevojenské prvky, ktoré nebudú súčasťou ozbrojených síl a budú plniť úlohy v rámci svojich rezortov.
66. V oblasti rozvoja ozbrojených síl pokračovať v ich reforme s cieľom budovať malé moderné ozbrojené sily, ktoré budú schopné realizovať nové misie a úlohy na počiatku 21. storočia. Dôraz položiť na
 - redukciu tých štruktúr ozbrojených síl, ktoré majú nízku bojaschopnosť. V súlade s bezpečnostnopolitickým smerovaním Slovenskej republiky zvyšovať bojaschopnosť síl okamžitej reakcie a síl rýchlej reakcie s cieľom zlepšiť ich pripravenosť pre nasadenie podľa požiadaviek doma aj v zahraničí;
 - transformovanie a následne podriadenie všetkých druhov ozbrojených síl pod Ministerstvo obrany Slovenskej republiky s cieľom zabezpečiť ich spoločné velenie v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny,
 - implementáciu obranného plánovania a manažmentu zdrojov s využitím určovania priorít, najmä pre programy, ktoré prispievajú k posilňovaniu interoperability s ozbrojenými silami členských štátov Severoatlantickej aliancie,
 - vytvorenie efektívneho personálneho manažmentu pre profesionálnych vojakov, vojakov základnej služby a aj pre občianskych zamestnancov, ktorý musí vyriešiť nábor personálu, jeho výcvik, rozmiestňovanie a prepustenie,
 - spracovanie a realizáciu programov s transparentne určenými prioritami v súlade s požiadavkami identifikovanými v Bezpečnostnej stratégii Slovenskej republiky,

v Obrannej stratégii Slovenskej republiky a vo Vojenskej stratégii Slovenskej republiky.

3. Obranné plánovanie Slovenskej republiky

67. Obranné plánovanie Slovenskej republiky musí byť súčasťou riadenia štátu a integrálnou súčasťou procesu štátneho plánovania. Bude predstavovať komplexný proces vykonávaný vládou Slovenskej republiky a orgánmi štátnej správy na zabezpečenie obrany štátu. Obranným plánovaním Slovenskej republiky bude vláda Slovenskej republiky a Národná rada Slovenskej republiky v dlhodobom (10 až 15 rokov), v strednodobom (5 až 7 rokov) i krátkodobom (1 až 2 roky) výhľadovom pláne zabezpečovať disponibilné zdroje na obranu štátu.
68. Obranné plánovanie Slovenskej republiky bude zamerané na realizáciu predovšetkým týchto požiadaviek:
- jasné definovanie dlhodobých plánov a strednodobých programov obrany štátu, ktoré zabezpečia efektívne využívanie obranných zdrojov štátu podľa určených priorít,
 - zabezpečenie stability obranných výdavkov nevyhnutných na zaručenie obrany Slovenskej republiky a plnenie jej integračných cieľov,
 - koordinovanie a zefektívňovanie činnosti kompetentných orgánov štátnej správy a ostatných subjektov v rámci systému obrany štátu pri plnení úloh zabezpečenia obrany štátu,
 - zefektívnenie vzájomnej spolupráce Slovenskej republiky s orgánmi Severoatlantickej aliancie a vytváranie podmienok na plynulé prepojenie obranného plánovania Slovenskej republiky s obranným plánovaním Severoatlantickej aliancie,
 - vytvorenie vecných predpokladov pre efektívnejšiu účasť Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl na plánovaní a realizácii medzinárodnej politicko-vojenskej spolupráce vrátane účasti na mierových a humanitárnych operáciách,
 - zvýšenie transparentnosti výdavkov na obranu štátu a prehĺbenie účinnosti kontroly ich využívania.
69. Obranné plánovanie Slovenskej republiky sa musí stať záležitosťou všetkých orgánov štátnej správy. Rozhodujúcu úlohu v procese obranného plánovania Slovenskej republiky budú mať predovšetkým Národná rada Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, ďalej príslušné ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Za obranné plánovanie Slovenskej republiky má zodpovednosť vláda Slovenskej republiky, za jeho koordináciu zodpovedá Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Obranné plánovanie Slovenskej republiky sa uskutočňuje nepretržite v mieri, v krízových situáciách štátu i počas vojny a je previazané s civilným núdzovým plánovaním.
70. Slovenská republika na podporu obranného plánovania zavedie systém programového rozpočtovania, ktorého súčasťou bude aj obranné plánovanie pre oblasť zabezpečenia obrany štátu. Slovenská republika v záujme plnenia obrannej funkcie štátu zabezpečí rozpočtové zdroje na obranu v jednotlivých rokoch, ktoré budú vychádzať z dlhodobých a strednodobých priorít a úloh definovaných v dokumentoch Dlhodobý plán rozvoja ozbrojených síl a Plán rozvoja systému obrany štátu v rámci možností štátneho rozpočtu. Berúc do úvahy vývoj bezpečnostného prostredia, obranné ciele štátu, jeho disponibilné obranné zdroje a integračné záujmy zabezpečí na základe priorít ustanovených vládou Slovenskej republiky stabilný rast reálnych výdavkov na obranu štátu.

4. Obranná legislatíva

71. V oblasti obrannej legislatívy treba položiť dôraz na

- vytvorenie legislatívnych podmienok na nové systémové riešenie problematiky bezpečnosti a obrany štátu a ozbrojených síl podľa štandardov vyspelých demokratických štátov Severoatlantickej aliancie,
- vymedzenie zodpovednosti jednotlivých ústavných činiteľov, ústredných a ďalších orgánov štátnej správy a ďalších subjektov v oblasti bezpečnosti a obrany, ktoré treba upraviť predovšetkým v ústavnom zákone o bezpečnosti Slovenskej republiky, v zákone o obrane Slovenskej republiky, v zákone o ozbrojených silách, v zákone o integrovanom záchrannom systéme Slovenskej republiky, v zákone o hospodárskej mobilizácii a v ďalších právnych predpisoch,
- zosúladenie našich právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a obrany štátu s našimi integračnými potrebami,
- vytvorenie legislatívno-právnych podmienok na zavedenie a uplatňovanie nového systému obranného plánovania Slovenskej republiky,
- kodifikáciu jednotného systému riadenia a velenia ozbrojeným silám, systému výstavby, doplňovania a výcviku ozbrojených síl.

ZÁVER

72. Za realizáciu Obrannej stratégie Slovenskej republiky zodpovedajú Národnej rade Slovenskej republiky a vláde Slovenskej republiky všetky orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy a ďalšie vecne príslušné právnické osoby v rozsahu svojich kompetencií ustanovených v príslušných zákonoch. Obranná stratégia Slovenskej republiky je východiskom pre spracovanie Vojenskej stratégie Slovenskej republiky, všeobecne záväzných právnych predpisov a zásadných koncepčných a plánovacích dokumentov pre oblasť zabezpečenia obrany s dôrazom na reformu systému obrany Slovenskej republiky.

73. Obranná stratégia Slovenskej republiky sa bude priebežne vyhodnocovať a aktualizovať v závislosti v nadväznosti na Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky a v závislosti od vývoja politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky, minimálne však raz za dva roky.

74. Obranná stratégia Slovenskej republiky nahrádza dokument Obranná doktrína Slovenskej republiky schválený Národnou radou Slovenskej republiky 30. júna 1994.

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 626

930a

Správa

výborov Národnej rady Slovenskej republiky o výsledku prerokovania Obrannej stratégie Slovenskej republiky (tlač 930)

Obrannú stratégiu Slovenskej republiky pridelil predseda Národnej rady Slovenskej republiky svojím rozhodnutím č.1027 z 9. marca 2001 pridelil na prerokovanie týmto výborom.

Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť
Zahraničnému výboru Národnej rady Slovenskej republiky a
Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európsku integráciu

Zároveň určil Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť, aby pripravil správu o výsledku prerokovania Obrannej stratégie Slovenskej republiky vo výboroch a predložil návrh na uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre európsku integráciu prerokoval obrannú stratégiu a odporučil Národnej rade Slovenskej republiky:

1. **schváliť** Obrannú stratégiu Slovenskej republiky a
2. **zrušiť** obrannú doktrínu Slovenskej republiky.

Zahraničný výbor Národnej rady Slovenskej republiky a gestorský Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť odporúčajú Národnej rade Slovenskej republiky **schváliť** Obrannú stratégiu Slovenskej republiky s týmito zmenami a doplnkami:

1. K čl. 2

V čl. 2 vypustiť časť vety, ktorá znie: „počas individuálneho spôsobu zabezpečenia obrany vytvoriť podmienky na prechod ku kolektívnemu spôsobu zabezpečenia obrany.“ a vložiť novú vetu, ktorá znie: „Zároveň vytvoriť podmienky na prechod k zabezpečeniu obrany v rámci Severoatlantickej aliancie.“, ďalej text pokračuje v pôvodnom znení.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

2. **K čl. 7**

V prvej vete slovo „globálneho“ nahradiť slovom „rozsiahleho“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

3. **K čl. 12**

Vypustiť prvý odsek a nahradiť ho textom „zaručiť obranu štátu vlastnými silami,“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

4. **K čl. 13**

V poslednom odseku vypustiť tretí riadok.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

5. **K čl. 16**

V prvej odrážke slovo „globálny“ nahradiť slovom „rozsiahly“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

6. **K čl. 19**

V prvom odseku vypustiť časť vety, ktorá znie: „v období prechodu od individuálneho ku kolektívnemu modelu zaručenia jej bezpečnosti a obrany,“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

7. **K čl. 19**

V druhej odrážke v druhom riadku za slová „vytvoriť predpoklady na“ vložiť slovo „budúce“. Ďalej text pokračuje v pôvodnom znení.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

8. **K čl. 21**

V šiestej odrážke pred bodkou na konci textu vložiť slová „a odradili ho od pôvodného zámeru.“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

9. **K čl. 21**

V poslednej odrážke v tretej vete za slová „sú nástrojom štátu“ nahradiť slovo „nebudú“ novým slovom „nesmú“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

10. **K čl. 27**

Zmeniť poradie predposledného a posledného odseku.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

11. **K čl. 28**

Za slová „orgánov štátnej správy“ vložiť slová „orgánov samosprávy“, text pokračuje ďalej v pôvodnom znení.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

12. **K čl. 30**

V poslednej vete pred bodku vložiť slová „a narušovanie stability štátu zo strany domácich a zahraničných subjektov.“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

13. **K čl. 31**

V štvrtom odseku za čiarku vložiť slová „veterinárnu prevenciu,“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

14. **K čl. 34 písm. a)**

V prvej odrážke doplniť vetu o nové slová „zmluvami a medzinárodnými zmluvami vojenskej povahy,“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

15. **K čl. 34 písm. a)**

V druhej odrážke za slovom „vojny“ doplniť slová „ak je Slovenská republika napadnutá alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu“ a ďalej veta pokračuje v pôvodnom znení.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

16. **K čl. 34 písm. a)**

V tretej odrážke za slovo „republiky“ doplniť text o slová „a na prítomnosti zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky,“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

17. **K čl. 34 písm. b)**

V prvej odrážke nahradiť slovo „uznesenia“ slovom „rozhodnutia“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

18. **K čl. 34 písm. b)**

V druhej odrážke na konci textu doplniť slová „a nariaďoval mobilizáciu ozbrojených síl.“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

19. **K čl. 34 písm. b)**

V tretej odrážke vypustiť slová „na základe ústavného zákona“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

20. **K čl. 34 písm. b)**

V poslednej odrážke vypustiť slová „a ozbrojených síl“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

21. **K čl. 34 písm. c)**

V prvej vete slovo „najvyšší“ nahradiť slovom „vrcholný“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

22. **K čl. 34 písm. c)**

V šiestej odrážke vypustiť celý text a nahradiť ho novým textom, ktorý znie:

„- vyhlasovala a ukončovala núdzový stav a navrhovala prezidentovi Slovenskej republiky vyhlásenie a ukončenie výnimočného stavu a nariadenie mobilizácie ozbrojených síl.“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

23. **K čl. 34 písm. c)**

V siedmej odrážke na konci textu doplniť nové slová „alebo mierových pozorovateľských misií, alebo ak ide o plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu,“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

24. **K čl. 34 písm. c)**

V ôsmej odrážke na začiatok textu vložiť slová „rozhodovala o prechode zahraničných“, ďalej veta pokračuje v pôvodnom znení.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

25. **K čl. 34 písm. c)**

písmeno c) doplniť o novú odrážku deväť, ktorá znie:

„- rozhodovala o prítomnosti zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky na účel humanitárnej pomoci, vojenských cvičení alebo mierových pozorovateľských misií.“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

26. **K čl. 34 písm. d)**

V tretej odrážke pred slovo „koordinovala“ vložiť slovo „riadila“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

27. K čl. 34 písm. d)

V štvrtej odrážke za slová „vojnového stavu“ doplniť slová „a vojny“. Za výrazom „štátnym orgánom“ vložiť slová „verejnoprávnym inštitúciám, orgánom obce a orgánom vyššieho územného celku, podriadeným bezpečnostným radám a iným právnickým osobám a fyzickým osobám a koordinovala ich činnosť“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

28. K čl. 34 písm. d)

V poslednej odrážke za slová „vojnového stavu“ vložiť nové slová „alebo v čase vojny“, ďalej text pokračuje v pôvodnom znení.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

29. K čl. 38

V poslednej odrážke celý text nahradiť novým textom, ktorý znie:

„- prostredníctvom Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky zabezpečuje riadenie a koordináciu činnosti operačných orgánov velenia.“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

30. K čl. 39

V prvej vete za slová „orgány štátnej správy“ vložiť nové slová „orgány samosprávy“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

31. K čl. 40

V štvrtej odrážke v texte vypustiť slová „riadenia a výstavby Železničného vojska“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

32. K čl. 40

Za ôsmu odrážku vložiť novú odrážku, ktorá znie:

„- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky v oblasti usmerňovania poľnohospodárstva, veterinárnej starostlivosti, potravinárstva, lesného hospodárstva a vodného hospodárstva. Ďalej pri zabezpečovaní opatrení na vodohospodárskych dielach zaradených do jednotlivých skupín;“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

33. **K čl. 42**

V druhej odrážke vypustiť slová „v rámci kolektívnej obrany,“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

34. **K čl. 44**

V štvrtej odrážke za slovo „techniky“ vložiť nové slová „úroveň vycvičenosti a pripravenosti“ ďalej text pokračuje v pôvodnom znení.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

35. **K čl. 46**

Text celého článku 46 vypustiť.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

K čl. 48

V piatej odrážke za slová „sekundárne ovplyvniť“ doplniť slovo „aj“.

Zahraničný výbor Národnej rady Slovenskej republiky

36. V celom texte materiálu vo väzbe „výzvy, riziká a ohrozenia obrany Slovenskej republiky“ a nepoužívať pojem „riziká“.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť

Zmeny a doplnky schválené Zahraničným výborom Národnej rady Slovenskej republiky a gestorským Výborom Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť sú zapracované do textu Obrannej stratégie Slovenskej republiky, ktorá je prílohou predloženého návrhu uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky.

Zároveň oba výbory odporučili Národnej rade Slovenskej republiky zrušiť Obrannú doktrínu Slovenskej republiky, schválenú uznesením Národnej rady Slovenskej republiky z 30. júna 1994 č. 512.

Súčasťou správy je návrh uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky.

Bratislava 22. mája 2001

Vladimír PALKO v. r.
predseda Výboru NR SR pre obranu a bezpečnosť

Návrh

UZNESENIE

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z... mája 2001

k Obranej stratégii Slovenskej republiky (tlač 930)

Národná rada Slovenskej republiky

1. schvaľuje

Obrannú stratégiu Slovenskej republiky v znení ako je uvedená v prílohe tohto uznesenia,

2. zrušuje

Obrannú doktrínu Slovenskej republiky schválenú uznesením Národnej rady Slovenskej republiky z 30. júna 1994 č. 512.

Príloha k uzneseniu NR SR z mája 2001

Číslo :

OBRANNÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(N á v r h)

O b s a h

ÚVOD

I. STRATEGICKÉ VÝCHODISKÁ OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 1. Politicko-vojenské aspekty bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky**
- 2. Strategické prehodnotenie obrany Slovenskej republiky**

II. VÝZVY A OHROZENIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 1. Politicko-vojenské výzvy bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky**
- 2. Ohrozenia Slovenskej republiky**
 - a) Vojenské ohrozenia Slovenskej republiky
 - b) Nevojenské ohrozenia Slovenskej republiky

III. OBRANNÁ POLITIKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 1. Základné ciele obrannej politiky Slovenskej republiky**
- 2. Základné úlohy obrannej politiky Slovenskej republiky**
- 3. Základné zásady obrannej politiky Slovenskej republiky**

IV. STRATÉGIA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 1. Hlavné oblasti stratégie obrany Slovenskej republiky**
- 2. Základné opatrenia stratégie obrany Slovenskej republiky**
 - a) V oblasti ovplyvňovania politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky
 - b) V oblasti pripravenosti a schopnosti riešiť vojenské ohrozenia Slovenskej republiky
 - c) V oblasti pripravenosti a schopnosti riešiť nevojenské ohrozenia Slovenskej republiky

V. ZÁKLADNÉ PRVKY STRATÉGIE OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 1. Orgány štátnopolitického rozhodovania a riadenia bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky**
- 2. Systém obrany Slovenskej republiky**
 - a) Poslanie a úlohy systému obrany Slovenskej republiky
 - b) Orgány riadenia systému obrany Slovenskej republiky
 - c) Ozbrojené sily
- 3. Ďalšie prvky stratégie obrany Slovenskej republiky**
 - a) Diplomacia
 - b) Medzinárodná politicko-vojenská spolupráca
 - c) Hospodárska mobilizácia
 - d) Obranná infraštruktúra
 - e) Ozbrojené bezpečnostné zbory
 - f) Civilná ochrana
 - g) Záchranné zbory a záchranné služby
 - h) Príprava občanov na obranu

VI. ZDOKONALOVANIE OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 1. Zdokonaľovanie riadenia obrany Slovenskej republiky**
- 2. Zdokonaľovanie riadenia a rozvoja ozbrojených síl**
- 3. Obranné plánovanie Slovenskej republiky**
- 4. Obranná legislatíva**

ZÁVER

ÚVOD

1. Slovenská republika prijíma obrannú stratégiu v súlade so svojimi životnými a dôležitými záujmami. Obranná stratégia Slovenskej republiky rozpracúva Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky pre oblasť obrany štátu a nahrádza tak Obrannú doktrínu Slovenskej republiky (z roku 1994) a Národnú obrannú stratégiu Slovenskej republiky (z roku 1996). Ide o dokument otvorený, verejný, prístupný našim občanom i zahraničnej verejnosti.
2. Hlavným poslaním Obrannej stratégie Slovenskej republiky je vytvoriť systémové a vecné základy zaručenia obrany Slovenskej republiky; zároveň vytvoriť podmienky na prechod k zabezpečeniu obrany štátu v rámci Severoatlantickej aliancie, zohľadňujúc pritom bezpečnostné prostredie a obranné zdroje štátu; iniciovať a usmerniť reformu systému obrany štátu, proces obranného plánovania na národnej úrovni a tvorbu nových koncepčných dokumentov a právnych noriem v oblasti obrany štátu.

I. STRATEGICKÉ VÝCHODISKÁ OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Politicko-vojenské aspekty bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky

3. Slovenská republika patrí do politicky, ekonomicky, kultúrne i vojensky exponovaného stredoeurópskeho regiónu. Svojou rozlohou, počtom obyvateľov a celkovým potenciálom vrátane obranného patrí medzi najmenšie štáty v tomto priestore. Táto objektívna pozícia vyžaduje aktívnu a premyslenú politiku vo všetkých oblastiach vrátane obrannej politiky.
4. Po prijatí Poľskej republiky, Českej republiky a Maďarskej republiky do Severoatlantickej aliancie prevažnú časť hraníc Slovenskej republiky tvoria hranice s členskými štátmi tejto politicko-obrannej organizácie. Uvedená skutočnosť podstatným spôsobom pozitívne ovplyvňuje bezpečnostné prostredie Slovenskej republiky a zlepšuje východiská pre zaručenie jej obrany.
5. Medzinárodné politicko-vojenské postavenie Slovenskej republiky priaznivo ovplyvňuje aktivizácia činnosti Vyšehradskej štvorky aj v oblasti politicko-vojenskej spolupráce. Táto skutočnosť, ako aj ďalšie procesy posilňujú postavenie Slovenskej republiky v stredoeurópskom regióne ako plnohodnotného aktéra medzinárodnej politiky a vážneho aspiranta na členstvo v Severoatlantickej aliancii.
6. Slovenská republika je demokratický štát, ktorý zabezpečuje svoje životné a dôležité záujmy v súlade s medzinárodným právom a svojím právnym poriadkom. Charakter životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky je dlhodobý a stabilný; realizujú sa však v dynamicky sa meniacom bezpečnostnom prostredí.
7. Napriek tomu, že sa podstatne znížila pravdepodobnosť rozsiahleho ozbrojeného konfliktu, pretrvávajú možnosti vzniku sociálno-ekonomických, náboženských, nacionálnych či iných konfliktov v nestabilných oblastiach, ktoré môžu prerásť do ozbrojenej formy. Zároveň sa odкрývajú nové, predovšetkým nevojenské ohrozenia, na ktoré musí byť Slovenská republika pripravená reagovať aj svojím obranným potenciálom, predovšetkým ozbrojenými silami. V súčasnosti aj v Európe pretrvávajú ohrozenia takéhoto charakteru.

8. Slovenská republika nepovažuje žiadny štát za svojho nepriateľa a necíti sa byť žiadnym štátom ani koalíciou bezprostredne vojensky ohrozená. Nemá územné či iné požiadavky voči iným štátom, rešpektuje ich politickú nezávislosť a územnú celistvosť. Nepovažuje ozbrojené násilie za vhodný nástroj na riešenie vzájomných rozporov medzi štátmi. V súlade s tým nezačne ozbrojený konflikt ako prvá.
9. Slovenská republika aktívne prispieva k zvyšovaniu efektívnosti činnosti Organizácie Spojených národov, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a ďalších medzinárodných inštitúcií v oblasti posilňovania dôvery a spolupráce medzi krajinami, v oblasti prevencie a riešenia konfliktov a prehlbovania bezpečnosti v Európe a vo svete. Je súčasťou kooperatívneho systému európskej bezpečnosti, ktorý zatiaľ nezaručuje spoľahlivú obranu svojim členským štátom.
10. Slovenská republika považuje Severoatlantickú alianciu za jedinú efektívnu organizáciu schopnú garantovať bezpečnosť a mierový život v Európe. Plnohodnotné členstvo Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii je súčasťou životných záujmov Slovenskej republiky, pretože predstavuje optimálny spôsob zaručenia jej bezpečnosti a obrany.
11. Slovenská republika nie je členom žiadnej obrannej koalície a nemá uzatvorené žiadne dvojstranné alebo viacstranné dohody s inými štátmi o spoločnej obrane. To znamená, že zabezpečuje svoju obranu na individuálnom základe, v kombinácii s uplatňovaním práv a povinností členského štátu Organizácie Spojených národov a aktívnou účasťou v systéme kooperatívnej bezpečnosti v rámci Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe. Zapája sa do aktívneho dialógu s Európskou úniou o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike a spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politike. Zároveň sa usiluje splniť podmienky riadneho členstva v Severoatlantickej aliancii.

2. Strategické prehodnotenie obrany Slovenskej republiky

12. Zabezpečenie realizácie životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky v podstatne zmenenom bezpečnostnom prostredí v Európe a vo svete, ktoré prináša nové výzvy, ohrozenia Slovenskej republiky, vyžaduje kvalitatívne nový komplexný prístup pri riešení prioritných úloh obrany štátu zodpovedajúci štandardom vyspelých demokratických štátov, ktorý umožní
 - zaručiť obranu štátu vlastnými silami,
 - splniť politicko-vojenské a ďalšie kritériá pre dosiahnutie plnohodnotného členstva Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii a následne zabezpečiť efektívne pôsobenie v jej štruktúrach,
 - aktívnu účasť Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl na medzinárodnej vojenskej spolupráci, v mierových a humanitárnych aktivitách pod záštitou medzinárodných organizácií.
13. Splnenie týchto prioritných úloh predpokladá v nadväznosti na Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky pokračovať v systémových zmenách v oblasti obrany štátu, čo vyžaduje
 - urýchlene dopracovať a začať realizovať zásadné strategické dokumenty pre oblasť obrany štátu, predovšetkým Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky,
 - pripraviť Koncepciu bezpečnostného systému Slovenskej republiky a realizovať reformu systému obrany Slovenskej republiky tak, aby bol kompatibilný so systémami

- členských štátov Severoatlantickej aliancie a schopný efektívne reagovať na súčasné i budúce výzvy a ohrozenia,
- uskutočniť zásadnú reformu ozbrojených síl tak, aby zlepšili svoju pripravenosť a schopnosť na obranu štátu a zvýšili úroveň svojej interoperability s ozbrojenými silami členských štátov Severoatlantickej aliancie,
- zaviesť systém viacročného obranného plánovania na štátnej úrovni previazaný na systém obranného plánovania Severoatlantickej aliancie,
- vypracovať a zaviesť komplexný systém personálneho manažmentu pre potreby obrany štátu,
- prijať ucelený súbor všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť bezpečnosti a obrany štátu zodpovedajúci štandardom členských štátov Severoatlantickej aliancie.

II. VÝZVY A OHROZENIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Politicko-vojenské výzvy bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky

14. Zaručenie realizácie životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky v oblasti jej obrany vyžaduje zvládnutie výziev a pripravenosť na riešenie ohrození, ktoré prináša nové bezpečnostné prostredie. V nadväznosti na výzvy definované v Bezpečnostnej stratégii Slovenskej republiky je potrebné v oblasti obrany štátu reagovať predovšetkým na tieto výzvy:
 - proces globalizácie a nerovnomernosť vývoja prinášajú stieranie rozdielov medzi vnútornou a zahraničnou politikou. Prelom tisícročia je charakterizovaný vysokou dynamikou ťažko predvídateľných spoločensko-politických premien, nerovnomernosť vývoja otvára možnosť vzniku nových ohnísk napätia. Efektívne riešenie dôsledkov globalizácie presahuje možnosti jednotlivých štátov a nutne vyžaduje účasť Slovenskej republiky na mnohostrannej medzinárodnej spolupráci aj v politicko-vojenskej oblasti;
 - posilňuje sa kvalitatívne nový prístup k otázkam obrany štátu ako súčasť komplexného vnímania a riešenia otázok bezpečnosti v Európe a vo svete a jej užšieho prepojenia s ostatnými dimenziami bezpečnosti, predovšetkým zahraničnopolitickou, ekonomickou, sociálnou a environmentálnou. Narastajúca spätosť jednotlivých dimenzií bezpečnosti vyžadujúcich ich komplexné riešenia je celosvetovou výzvou, ktorej nezvládnutie môže spôsobiť prenos nestability z jednej dimenzie bezpečnosti do druhej;
 - zásadné spoločensko-politické zmeny v Európe a vo svete spôsobujú kvalitatívne zmeny politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia vrátane zmien v charaktere a úlohe vojen a ozbrojeného zápasu. Tieto zmeny sa premietajú do nového poslania, úloh a zloženia ozbrojených síl a smerujú k ich aktívnejšiemu podielu na podpore a udržiavaní mieru a bezpečnosti vo svete, ako aj na riešení nielen vojenských, ale aj nevojenských a zmiešaných ohrození.

2. Ohrozenia Slovenskej republiky

15. Analýza aktuálneho bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky a očakávaný vývoj politicko-vojenských aspektov bezpečnostnej situácie v Európe a vo svete ukazuje, že sa znižuje pravdepodobnosť vzniku, ako aj závažnosť a rozsah vojenských ohrození a naopak zvyšuje sa pravdepodobnosť, rôznorodosť, nepredvídanosť a závažnosť nevojenských ohrození. Narastá aktuálnosť zmiešaných ohrození, na ktorých sa môžu podieľať nielen pravidelné ozbrojené sily, ale aj rôzne polovojenské skupiny a organizácie, žoldnierske ozbrojené skupiny a teroristické komandá.

a) Vojenské ohrozenia Slovenskej republiky

16. Vojenské ohrozenia Slovenskej republiky predstavujú také ohrozenia, v ktorých má dominantný podiel použitie vojenských síl a prostriedkov. Sú to najmä:
- rozsiahly ozbrojený konflikt, ktorý predstavuje najvyššie možné vojenské ohrozenie Slovenskej republiky, ktoré by znamenalo najväčšie ohrozenie životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky a viedlo by k bezprostrednému ohrozeniu existencie nielen Slovenskej republiky, ale aj ďalších štátov. V dlhodobejšej perspektíve je takýto rozsiahly ozbrojený konflikt veľmi málo pravdepodobný;
 - regionálny ozbrojený konflikt v blízkosti hraníc Slovenskej republiky, ktorý predstavuje vážne vojenské ohrozenie. Takýto ozbrojený typ konfliktu v regióne strednej Európy je však pomerne dobre predvídateľný a nezačal by sa neočakávane. Mohol by vzniknúť sekundárne ako dôsledok a krajná možnosť politického, sociálneho a ekonomického rozvratu v nestabilných oblastiach juhovýchodnej Európy;
 - nelegálne šírenie biologických, chemických a jadrových zbraní vrátane komponentov na ich výrobu tranzitom cez územie Slovenskej republiky alebo ich použitie v teroristickom akte,
 - aktivity a procesy, ktoré priamo alebo nepriamo negatívne ovplyvňujú pripravenosť a funkčnosť systému obrany Slovenskej republiky, úroveň pripravenosti a operačných schopností ozbrojených síl (psychologické pôsobenie, informačno-spravodajské aktivity, dlhodobé finančné poddimenzovanie potrieb obrany, ale aj neefektívne využívanie vyčlenených zdrojov na obranu).

b) Nevojenské ohrozenia Slovenskej republiky

17. Nevojenské ohrozenia Slovenskej republiky predstavujú také ohrozenia, v ktorých sú dominantne použité nevojenské sily a prostriedky. K týmto nevojenským ohrozeniam patria:
- masívna, ilegálna migrácia cez územie Slovenskej republiky spôsobená etnickými, náboženskými, sociálnymi napätiami, rozpormi a konfliktmi, ktoré môžu prerásť až do zlyhania štátnych štruktúr a sociálno-ekonomického kolapsu v nestabilných štátoch juhovýchodnej a východnej Európy,

- medzinárodný terorizmus a organizovaný zločin pri masívnom narastaní svojich aktivít a prejavov, ktoré predstavujú vážne nadnárodné ohrozenie štátu vrátane oblastí a činností dôležitých pre fungovanie a obranu štátu,
- živelné pohromy a priemyselné katastrofy, ktoré podľa svojho charakteru, rozsahu a dôsledkov môžu vážne ohroziť životné prostredie, život, zdravie obyvateľov, majetok vo veľkom rozsahu vrátane ľudských a materiálnych zdrojov obrany Slovenskej republiky; nedostatok základných potravín môže vyvolať krízovú situáciu so značným ohrozením štátu,
- narušovanie stability štátu aktivitami zo strany domácich i zahraničných subjektov a špeciálnych služieb zameraných proti demokratickému zriadeniu štátu, vlasteneckému citeniu občanov, politicko-sociálnej stabilite v spoločnosti, národnostnej a rasovej znášanlivosti, ktoré nepriamo negatívne ovplyvňujú odhodlanosť štátu a občanov zabezpečovať potreby obrany štátu.

III. OBRANNÁ POLITIKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

18. Obranná politika Slovenskej republiky ako neoddeliteľná súčasť celkovej politiky štátu tvorí obrannú dimenziu jeho bezpečnostnej politiky. Predstavuje súhrn základných ideí, cieľov, zásad, nástrojov a mechanizmov, prostredníctvom ktorých štát zabezpečuje svoju obrannú funkciu v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny. Obranná politika má svoj vnútorný i vonkajší rozmer. Uvedené skutočnosti umožňujú vytvárať vhodné vnútorné (vnútroštátne) i vonkajšie (medzinárodné) politické, ekonomické, sociálne i vojenské podmienky a nástroje zaručenia obrany štátu.

1. Základné ciele obrannej politiky Slovenskej republiky

19. Základné ciele obrannej politiky Slovenskej republiky sú:

- zabezpečiť efektívnu obranu Slovenskej republiky vlastnými silami,
- zabezpečiť včasné splnenie politicko-vojenských kritérií pre vstup Slovenskej republiky do Severoatlantickej aliancie a vytvoriť predpoklady na budúce efektívne pôsobenie Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl v koalícnej obrane v rámci Severoatlantickej aliancie i v rámci formujúcej sa európskej bezpečnostnej a obrannej politiky Európskej únie.

2. Základné úlohy obrannej politiky Slovenskej republiky

20. Splnenie uvedených základných cieľov predpokladá realizáciu týchto základných úloh obrannej politiky:

- formulácia a realizácia obrannej a vojenskej stratégie štátu, ktorá zabezpečí realizáciu záujmov Slovenskej republiky,
- vypracovanie a realizácia súboru koncepčných rozvojových dokumentov a právnych noriem na systémové riešenie otázok, ktoré sa viažu na obranu štátu v súlade so štandardmi štátov Severoatlantickej aliancie,

- uskutočnenie reformy systému obrany štátu a zdokonaľovanie mechanizmu jeho činnosti tak, aby bol kompatibilný so systémami členských štátov Severoatlantickej aliancie, pri súbežnom zavedení systému viacročného obranného plánovania štátu, ktoré umožní v dlhodobom, strednodobom a krátkodobom výhľadovom pláne zlad'ovať potreby obrany štátu s jeho obrannými zdrojmi,
- uskutočnenie zásadnej reformy ozbrojených síl Slovenskej republiky tak, aby boli schopné reagovať na ohrozenia a spôsobilé plniť úlohy zabezpečenia obrany štátu,
- prehľbovanie politicko-vojenskej spolupráce so Severoatlantickou alianciou s dôrazom na zvýšenie úrovne interoperability vlastných ozbrojených síl a ich schopnosti prispievať ku kolektívnej obrane,
- zabezpečenie efektívnej účasti Slovenskej republiky v medzinárodnej politicko-vojenskej spolupráci s dôrazom na účasť v európskej bezpečnostnej a obrannej politike Európskej únie, pri udržiavaní mieru a stability, pri prevencii a pri mierových riešeníach krízových situácií a konfliktov v Európe, ktoré majú vplyv na obranu Slovenskej republiky.

3. Základné zásady obrannej politiky Slovenskej republiky

21. V úsilí zameranom na realizáciu základného cieľa svojej obrannej politiky bude Slovenská republika vychádzať z týchto zásad bezpečnostnej a obrannej politiky:

- **zásada suverénneho práva na zaručenie vlastnej bezpečnosti**
Prípravu na obranu a jej zabezpečenie Slovenská republika realizuje v súlade s právom na sebaobranu a s právom na kolektívnu obranu podľa Charty Organizácie Spojených národov. Slovenská republika pritom dôsledne rešpektuje medzinárodné právo, dobrovoľne prevzaté záväzky a suverenitu iných štátov, ktoré majú rovnaké práva na účasť pri riešení otázok ich vlastnej obrany.
- **zásada komplexnosti**
Obrana štátu je mnohorozmerným procesom. Je súčasťou komplexnej bezpečnostnej politiky Slovenskej republiky. V prípade ozbrojeného konfliktu musí byť obrana štátu komplexná, schopná efektívne využiť celkový obranný potenciál štátu vrátane politických, hospodárskych, sociálnych, vojenských a ďalších faktorov. Obranná politika a stratégia štátu prispieva k vybudovaniu jednotného bezpečnostného systému štátu, ktorého súčasťou bude aj systém obrany.
- **zásada angažovanosti**
Slovenská republika nezostane len pasívnym konzumentom výhod medzinárodnej politicko-vojenskej spolupráce. Bude sa angažovať v upevňovaní stability a dôvery v Európe a vo svete. Bude plniť kritériá pre integráciu Slovenskej republiky do Severoatlantickej aliancie a bude sa aktívne podieľať na tvorbe bezpečnostnej a obrannej politiky Európskej únie.
- **zásada prevencie**
Pri zabezpečovaní svojej obrany Slovenská republika uprednostňuje preventívne mierové prostriedky riešenia sporov a konfliktov pred ich riešením inými prostriedkami. Okrem obrany a ochrany svojich životných záujmov a plnenia medzinárodných záväzkov v mierových a humanitárnych aktivitách nemá Slovenská republika iné dôvody na použitie svojich ozbrojených síl.
- **zásada súladu obrany štátu s jeho právnym poriadkom a medzinárodnými dohodami**

Obrana Slovenskej republiky sa bude zabezpečovať v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a medzinárodnými dohodami, ku ktorým Slovenská republika pristúpila.

- **zásada odradenia**

Slovenská republika sa bude opierať o funkčnosť a nepretržitú pripravenosť systému obrany Slovenskej republiky, o optimálne zloženie, pripravenosť a schopnosť ozbrojených síl, o efektívne využitie celého obranného potenciálu štátu a o odhodlanie použiť tento potenciál v prípade ohrozenia tak, aby negatívne dôsledky pre útočníka prevýšili jeho očakávané výhody a odradili ho od pôvodného zámeru.

- **zásada transparentnosti**

Smerovanie a realizácia obrannej politiky Slovenskej republiky bude dostatočne transparentná, presvedčivá a kontrolovateľná. Musí prispievať k upevňovaniu stability a dôvery v Európe a vo svete a umožňovať Slovenskej republike postavenie dôveryhodného partnera v procese aktívnej participácie na tvorbe európskeho bezpečnostného systému a integrácie Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl do Severoatlantickej aliancie.

- **zásada primeranosti**

Potreby obrany Slovenskej republiky sa budú zladzovať s vývinom politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia, ako aj s ekonomickým, politickým, sociálnym, demografickým a vedecko-technickým potenciálom a možnosťami štátu.

- **zásada civilného a demokratického riadenia ozbrojených síl**

Ozbrojené sily Slovenskej republiky sú a budú riadené a kontrolované legitímnou civilnou politickou mocou. Poslanie, úlohy, štruktúra, systém riadenia a velenia ozbrojeným silám v mieri, v krízových situáciách a v čase vojny musia byť upravené v príslušných právnych predpisoch. Ozbrojené sily sú nástrojom štátu, nesmú však zasahovať do legitímneho politického vývoja krajiny a nesmú byť použité ani na podporu úzkych straníckych záujmov.

IV. STRATÉGIA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

22. Stratégia obrany Slovenskej republiky vychádza z Bezpečnostnej stratégie Slovenskej republiky, opiera sa o ciele, zásady a úlohy obrannej politiky Slovenskej republiky. Predstavuje komplexný súbor koncepčných, legislatívnych a organizačných opatrení a postupov; jeho poslaním je riadiť a koordinovať politický, ekonomický, sociálny a vojenský potenciál štátu tak, aby bol schopný adekvátne reagovať na politicko-vojenské výzvy a efektívne riešiť vojenské i nevojenské ohrozenia Slovenskej republiky.

1. Hlavné oblasti stratégie obrany Slovenskej republiky

23. Stratégia obrany Slovenskej republiky sa realizuje v troch základných oblastiach:
- a) oblasť ovplyvňovania politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky,
 - b) oblasť pripravenosti a schopnosti riešiť vojenské ohrozenia Slovenskej republiky,
 - c) oblasť pripravenosti a schopnosti riešiť nevojenské ohrozenia Slovenskej republiky.

2. Základné opatrenia stratégie obrany Slovenskej republiky

24. Zmyslom týchto opatrení je predovšetkým zabezpečenie

- účinnej prevencie vzniku ohrozenia Slovenskej republiky,
- včasnej identifikácie charakteru a rozsahu ohrozenia Slovenskej republiky,
- účinnej eliminácie a minimalizácie dôsledkov ohrozenia Slovenskej republiky,
- rýchlej obnovy pôvodného stavu.

a) V oblasti ovplyvňovania politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky

25. Opatrenia a aktivity v tejto oblasti budú zamerané na posilňovanie celkovej politicko-vojenskej stability bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky, na prehĺbovanie vzájomnej dôvery a spolupráce medzi štátmi, na predchádzanie konfliktom a napätiam, ktoré by mohli prerásť do ohrozenia. Ide predovšetkým o tieto základné opatrenia:

- priebežná analýza politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky a z nich vyplývajúcich výziev a ohrození Slovenskej republiky,
- prijímanie včasných preventívnych opatrení na predchádzanie a elimináciu týchto ohrození Slovenskej republiky,
- aktívna účasť Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl na mierových misiách Organizácie Spojených národov, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a na operáciách na podporu mieru pod vedením Severoatlantickej aliancie,
- aktívna účasť Slovenskej republiky na budovaní spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politiky Európskej únie,
- účasť Slovenskej republiky na aktívnom dialógu v rámci Euroatlantickej partnerskej rady o otázkach bezpečnosti a spolupráce,
- podpora posilneného a viacoperačného Partnerstva za mier,
- dôsledná realizácia záväzkov v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia a opatrení na posilnenie dôvery a bezpečnosti,
- politicko-vojenská spolupráca s ozbrojenými silami ostatných štátov s dôrazom na členské štáty Severoatlantickej aliancie a susedné štáty,
- aktívna účasť vojenskej diplomacie na budovaní kvalitatívne novej politicko-vojenskej spolupráce.

b) V oblasti pripravenosti a schopnosti riešiť vojenské ohrozenia obrany Slovenskej republiky

26. Rozsah a charakter prijímaných a realizovaných opatrení bude závisieť od charakteru a rozsahu konkrétneho vojenského ohrozenia Slovenskej republiky, ktoré môže mať podobu regionálneho ozbrojeného konfliktu (obmedzená vojna) alebo rozsiahlej vojenskej agresie proti Slovenskej republike (môže byť súčasťou regionálnej či globálnej vojny). Bezprostredné vojenské ohrozenie Slovenskej republiky nevznikne okamžite, má svoj vývoj, postupnosť, prípadne premenlivú dynamiku narastania nepriateľských prejavov voči Slovenskej republike. Tieto sa môžu vyvíjať od diplomatických foriem nátlaku, cez politický, informačný, psychologický, ekonomický a vojenský nátlak až po priamu ozbrojenú agresiu.

27. V období narastania nebezpečenstva vojenského ohrozenia Slovenskej republiky bude treba sústrediť ťažisko opatrení do preventívnych opatrení s cieľom odradiť protivníka od jeho zámeru, hľadať mierové riešenia sporov a pripravovať svoj systém obrany na odstránenie konkrétneho ohrozenia. Ide predovšetkým o tieto opatrenia:

- priebežná analýza a vyhodnocovanie vývoja situácie a prijímanie adekvátnych opatrení,

- aktivizácia diplomatického úsilia na odvrátenie vojenského ohrozenia štátu a získanie medzinárodnej podpory pre mierové riešenie problému,
- prezentácia odhodlania a pripravenosti na obranu Slovenskej republiky za použitia všetkých dostupných prostriedkov vrátane ozbrojených síl,
- aktivácia obranných zdrojov a kapacít štátu na odstránenie hrozby a odvrátenie ozbrojeného napadnutia Slovenskej republiky,
- aktivácia systému obrany Slovenskej republiky a príprava podmienok na jeho plynulý prechod do stavu plnej funkčnosti.

28. V prípade, ak vykonané preventívne opatrenia neboli účinné a dôjde k bezprostrednej hrozbe alebo priamej ozbrojenej agresii voči Slovenskej republike treba realizovať predovšetkým tieto opatrenia:

- zabezpečiť plynulý prechod štátu z mierového stavu na vojnový stav s dôrazom na dosiahnutie plnej funkčnosti systému obrany Slovenskej republiky a jeho jednotlivých prvkov,
- zabezpečiť mobilizáciu ozbrojených síl Slovenskej republiky a realizovať opatrenia na poskytnutie vecných prostriedkov a určenie pracovnej povinnosti pre potreby obrany štátu a ozbrojených síl,
- pokračovať v diplomatických aktivitách s cieľom informovať o situácii a získať medzinárodnú podporu a pomoc, hľadať možnosti zastaviť ozbrojenú agresiu voči Slovenskej republike a riešiť ju mierovými prostriedkami,
- zachovať funkčnosť štátnej správy, orgánov samosprávy a fungovanie vojnového hospodárstva štátu.

29. Systém obrany Slovenskej republiky bude zabezpečovať splnenie týchto obranných cieľov:

- obranu štátnej hranice a ochranu vzdušného priestoru Slovenskej republiky. V prípade ich narušenia protivníkom urýchlene obnoviť územnú celistvosť a suverenitu štátu. Ak by to nebolo možné, zastaviť postup protivníka, nedovoliť rozvíjať jeho postup;
- ochranu a obranu dôležitých politických a hospodárskych centier a strategických priestorov nevyhnutných pre zachovanie štátnosti a fungovanie Slovenskej republiky,
- vytvorenie podmienok pre podporu a nasadenie síl medzinárodného spoločenstva (spojencov) v prospech Slovenskej republiky,
- ochranu obyvateľstva a životného prostredia v miere primeranej jeho funkcii.

c) V oblasti pripravenosti a schopnosti riešiť nevojenské ohrozenia Slovenskej republiky

30. Na prevenciu riešenia, prípadne na elimináciu nevojenských ohrození Slovenskej republiky budú použité predovšetkým nevojenské sily a prostriedky. V rôznych etapách ich vývoja, keď tieto ohrozenia nadobudnú taký rozsah a charakter, že budú priamo ohrozovať životné záujmy Slovenskej republiky, budú na ich elimináciu použité aj ozbrojené sily a prostriedky v súlade so zásadami použitia ozbrojených síl. Ide predovšetkým o také nevojenské ohrozenia Slovenskej republiky ako masívna nevládaná ilegálna migrácia cez naše územie, ekologické katastrofy ohrozujúce životné prostredie vo veľkom rozsahu, medzinárodný terorizmus a organizovaný zločin, živelné pohromy, priemyselné a technologické havárie (vrátane havárií atómových elektrární) a narušovanie stability štátu zo strany domácich i zahraničných subjektov.

31. Systém obrany Slovenskej republiky sa bude aktivovať v súlade so zásadami systému krízového manažmentu štátu predovšetkým

- na monitorovanie a vyhodnocovanie nevojenských ohrození Slovenskej republiky a tendencií ich vývoja,
- na posilnenie ochrany štátnej hranice a ochranu vzdušného priestoru Slovenskej republiky v súčinnosti s ostatnými zložkami,
- na ochranu dôležitých politických a hospodárskych centier, objektov osobitnej dôležitosti, ako aj ďalších objektov dôležitých pre fungovanie štátu pred možnými teroristickými útokmi,
- na plnenie úloh civilnej ochrany (záchranné práce), na odstraňovanie následkov udalostí a konsolidáciu stavu, na nevyhnutnú zdravotnícku starostlivosť (ochrana zdravia ľudí, profylaxia) a veterinárnu prevenciu,
- na núdzové zásobovanie obyvateľstva (údržba, priechodnosť dôležitých komunikácií) a primerané sociálne zabezpečenie a sociálnu pomoc na základe systému zákonov sociálneho zabezpečenia pripravených pre tieto udalosti,
- ako súčasť mnohonárodných síl v rámci mierových operácií pod záštitou Organizácie Spojených národov a Severoatlantickej aliancie, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Európskej únie, ktoré budú nasadené na prevenciu, prípadne na zmiernenie konfliktov a napätí v konkrétnych oblastiach nestability, ktoré sú zdrojmi ohrozenia aj Slovenskej republiky (udržanie mieru, vynútenie mieru, konsolidácia stavu),
- ako súčasť pozorovateľských a monitorovacích misií a humanitárnych aktivít v konfliktných oblastiach.

V. ZÁKLADNÉ PRVKY STRATÉGIE OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

32. Základné prvky stratégie obrany Slovenskej republiky sú:

1. Orgány štátnopolitického rozhodovania a riadenia bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky
2. Systém obrany Slovenskej republiky
3. Ďalšie prvky stratégie obrany Slovenskej republiky

1. Orgány štátnopolitického rozhodovania a riadenia bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky

33. Zabezpečovanie obrany Slovenskej republiky je záležitosťou všetkých štátnych orgánov Slovenskej republiky, ktoré zodpovedajú za realizáciu úloh v oblasti obrany štátu v rozsahu svojich kompetencií vymedzených v príslušných právnych predpisoch. Orgánmi štátnopolitického rozhodovania a riadenia bezpečnosti a obrany štátu sú Národná rada Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky a vláda Slovenskej republiky. V súlade s Ústavou Slovenskej republiky a príslušnými právnymi predpismi vykonávajú svoje rozhodovacie a riadiace právomoci v oblasti bezpečnosti a obrany štátu s dôrazom na

- schvaľovanie cieľov a úloh bezpečnostnej a obrannej politiky Slovenskej republiky a stratégie postupov na realizáciu životných a dôležitých záujmov Slovenskej republiky,
- určovanie priorít zahraničnej politiky a diplomacie s cieľom vytvárať spoľahlivé medzinárodné záruky na zaručenie obrany Slovenskej republiky a na získanie plnohodnotného členstva Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii,

- schvaľovanie bezpečnostnej, obrannej a vojenskej stratégie Slovenskej republiky a koncepcných rozvojových dlhodobých plánov rozvoja systému obrany Slovenskej republiky a ozbrojených síl,
- zabezpečenie potrebných obranných zdrojov a kapacít v dlhodobom, strednodobom a krátkodobom výhľadovom pláne.

34. Splnenie týchto úloh vyžaduje prijatie zodpovedajúcej obrannej legislatívy, v ktorej budú upravené rozhodovacie a riadiace právomoci Národnej rady Slovenskej republiky, prezidenta Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky (ale aj ďalších prvkov stratégie obrany) v oblasti bezpečnosti a obrany štátu zodpovedajúce štandardom vyspelých demokratických štátov tak, aby:

- Národná rada Slovenskej republiky ako ústavodarný a zákonodarný orgán v oblasti obrany štátu
 - vyjadrovala súhlas s medzinárodnými politickými zmluvami a medzinárodnými zmluvami vojenskej povahy,
 - uznášala sa o vypovedaní vojny ak je Slovenská republika napadnutá alebo ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a po jej skončení o uzavretí mieru,
 - vyslovovala súhlas na vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky a na prítomnosť zahraničných ozbrojených síl na území Slovenskej republiky,
 - schvaľovala zásadné strategické dokumenty pre oblasť bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky, predovšetkým Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky, Obrannú stratégiu Slovenskej republiky, Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky a zdroje potrebné na obranu;
- prezident Slovenskej republiky ako hlavný veliteľ ozbrojených síl v súlade s Ústavou Slovenskej republiky v oblasti obrany štátu
 - vypovedával vojnu na základe rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky,
 - na návrh vlády Slovenskej republiky vyhlasoval a ukončoval vojnový stav a nariaďoval mobilizáciu ozbrojených síl,
 - na návrh vlády Slovenskej republiky vyhlasoval a ukončoval výnimočný stav,
 - pri vyhlásení núdzového stavu a výnimočného stavu mohol na návrh vlády Slovenskej republiky nariadiť výkon mimoriadnej služby vojakom ozbrojených síl vykonávajúcim základnú vojenskú službu, náhradnú službu, zdokonaľovaciu službu, prípravnú službu alebo profesionálnu službu, ako aj povolanie vojakov ozbrojených síl v zálohe na výkon mimoriadnej služby a rozhodnúť o poskytnutí vecných prostriedkov a určení pracovnej povinnosti pre potreby obrany štátu,
 - pred vyhlásením vojnového stavu mohol na návrh vlády Slovenskej republiky podľa charakteru vonkajšieho ohrozenia rozhodnúť o povolaní na výkon mimoriadnej služby brancov, odvedencov a vojakov, ktorým bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, nariadiť mobilizáciu ozbrojených síl alebo ich časti a rozhodnúť o poskytnutí vecných prostriedkov a o určení pracovnej povinnosti pre potreby obrany štátu;
- vláda Slovenskej republiky ako vrcholný orgán výkonnej moci štátu v oblasti obrany štátu
 - rozhodovala v súlade s Ústavou Slovenskej republiky o programe vlády a zásadných otázkach vnútornej, zahraničnej a bezpečnostnej politiky,
 - zodpovedala za zaručenie obrany Slovenskej republiky,

- prerokúvala a predkladala Národnej rade Slovenskej republiky Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky, Obrannú stratégiu Slovenskej republiky a Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky,
 - schvaľovala ďalšie základné koncepčné dokumenty v oblasti obrany štátu vrátane výstavby a rozvoja ozbrojených síl, ich použitia, početného stavu a zdrojového zabezpečenia,
 - zabezpečovala proces národného plánovania zdrojov na obranu ako integrálnu súčasť celkového plánovacieho procesu štátu,
 - vyhlasovala a ukončovala núdzový stav a navrhovala prezidentovi Slovenskej republiky vyhlásenie a ukončenie výnimočného a vojnového stavu a nariadenie mobilizácie ozbrojených síl,
 - rozhodovala o vyslaní ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky na účel humanitárnej pomoci a vojenských cvičení alebo mierových pozorovateľských misií, alebo ak ide o plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu,
 - rozhodovala o prechode zahraničných ozbrojených síl cez územie Slovenskej republiky,
 - rozhodovala o prítomnosti zahraničných ozbrojených síl na území SR na účel humanitárnej pomoci, vojenských cvičení alebo mierových pozorovateľských misií;
- d) Bezpečnostná rada Slovenskej republiky (do prijatia ústavného zákona o bezpečnosti Slovenskej republiky plní niektoré z uvedených úloh Rada obrany štátu)
- zodpovedala za výkon svojej funkcie vláde Slovenskej republiky,
 - predsedom Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky bol predseda vlády Slovenskej republiky a ostatných členov Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky vymenúval a odvolával na návrh vlády Slovenskej republiky prezident Slovenskej republiky,
 - pripravovala v rozsahu určenom vládou Slovenskej republiky opatrenia na zaručenie bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky, riadila, koordinovala a pripravovala opatrenia na predchádzanie krízovej situácii a návrhy na jej riešenie,
 - v období núdzového stavu, výnimočného stavu, vojnového stavu a vojny rozhodovala o opatreniach na ich riešenie, ukladala záväzné úlohy štátnym orgánom, verejnoprávnym inštitúciám, orgánom obce a orgánom vyššieho územného celku, podriadeným bezpečnostným radám a iným právnickým osobám a fyzickým osobám a koordinovala ich činnosť,
 - v období vojnového stavu alebo v čase vojny rozhodovala o návrhoch zákonov upravujúcich spoločenské a hospodárske vzťahy v štáte súvisiace s týmto stavom.

2. Systém obrany Slovenskej republiky

a) Poslanie a úlohy systému obrany Slovenskej republiky

35. Na zaručenie obrany štátu si Slovenská republika v súlade s právnym poriadkom, svojimi obrannými potrebami a obrannými zdrojmi vytvára systém obrany Slovenskej republiky ako súčasť svojho bezpečnostného systému.
36. Systém obrany Slovenskej republiky v mieri, v krízových situáciách a v čase vojny bude plniť predovšetkým tieto úlohy:
- v súlade s cieľmi bezpečnostnej politiky a obrannej politiky štátu pripravovať stratégie postupov na ich realizáciu vrátane zabezpečenia zodpovedajúcich obranných zdrojov, síl a prostriedkov,

- zabezpečovať účinne a nepretržite jednotné riadenie obrany Slovenskej republiky v mieri, v krízových situáciách a v čase vojny, ako aj umožňovať pružný a plynulý prechod štátu do tohto stavu,
- zabezpečovať výstavbu, rozvoj, modernizáciu a jednotné riadenie ozbrojených síl s cieľom zvyšovať ich pripravenosť a schopnosť zaručovať obranu štátu a medzinárodnú politicko-vojenskú spoluprácu,
- zdokonaľovať účinnosť a efektívnosť riadenia a fungovania systému obrany štátu prostredníctvom obranného plánovania štátu a jeho prepojenia na obranné plánovanie Severoatlantickej aliancie,
- byť kompatibilný s obdobnými systémami členských štátov Severoatlantickej aliancie a umožňovať všestrannú politicko-vojenskú spoluprácu s nimi a vytvárať predpoklady na získanie plnohodnotného členstva v Severoatlantickej aliancii,
- efektívne pôsobiť v rámci systému bezpečnosti Slovenskej republiky.

37. Na splnenie uvedených úloh je systém obrany štátu vnútorne štrukturálne a funkcionálne usporiadaný. Jeho základné zložky sú orgány riadenia systému obrany štátu a ozbrojené sily.

b) Orgány riadenia systému obrany Slovenskej republiky

38. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky je ústredný orgán štátnej správy pre zabezpečovanie obrany. Zodpovedá predovšetkým za koordináciu činnosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ďalších orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy a právnických osôb v príprave na obranu Slovenskej republiky, za výstavbu a riadenie Armády Slovenskej republiky (v perspektíve ozbrojených síl). Ministerstvo obrany Slovenskej republiky v oblasti obrany najmä

- spracúva návrhy koncepčných materiálov na úseku obrany štátu,
- v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky analyzuje a vyhodnocuje medzinárodnú politicko-vojenskú situáciu a na základe toho navrhuje vláde Slovenskej republiky nevyhnutné opatrenia na prípravu, organizáciu a zaručovanie bezpečnosti a obrany štátu,
- zabezpečuje proces obranného plánovania v rezorte ministerstva obrany a koordinuje úlohy subjektov obranného plánovania štátu vrátane použitia finančných zdrojov na obranu v procese obranného plánovania. Pripravuje obrannú infraštruktúru Slovenskej republiky a koordinuje činnosti s ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy pri jej príprave;
- riadi, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy na úseku obrany uskutočňovaný orgánmi špecializovanej štátnej správy,
- zabezpečuje výkon štátnej správy na úseku obrany podľa osobitného predpisu,
- prostredníctvom Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky zabezpečuje riadenie a koordináciu činnosti operačných orgánov velenia.

39. Ďalšími orgánmi riadenia systému obrany štátu sú ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a orgány samosprávy, ktoré v rámci svojich pôsobností vykonávajú tieto rozhodujúce činnosti:

- navrhujú a plnia nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie obrany štátu a na rozvoj systému obrany štátu,
- podieľajú sa na procese obranného plánovania a zodpovedajú za jeho prípravu a realizáciu,
- zabezpečujú plnenie úloh pri príprave obrannej infraštruktúry,

- zabezpečujú ochranu obyvateľstva, ochranu objektov osobitnej dôležitosti a ďalších objektov určených vládou Slovenskej republiky,
- zabezpečujú a kontrolujú prípravu opatrení na zabezpečenie obrany štátu.

40. Jednotlivé ministerstvá v rámci svojej pôsobnosti vykonávajú v systéme riadenia obrany štátu rozhodujúce činnosti v týchto oblastiach:

- Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky v oblasti aktívnej zahraničnej politiky a diplomacie zameranej na posilňovanie medzinárodného postavenia a bezpečnostných zmluvných záruk pre Slovenskú republiku,
- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky v oblasti koordinácie činnosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy v hospodárskej mobilizácii a v príprave koncepčných dokumentov a návrhov rozhodnutí pre vládu Slovenskej republiky v tejto oblasti. Ďalej pri ovplyvňovaní výroby a služieb na zabezpečenie potrieb obrany štátu a v rozvoji a pri ochrane dôležitých prvkov obrannej infraštruktúry v rámci svojich kompetencií;
- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky pri realizácii úloh obrannej stratégie prostredníctvom orgánov miestnej štátnej správy, orgánov územnej samosprávy a Policajného zboru s dôrazom na zabezpečenie úloh obrany, ochrany ústavného zriadenia, vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti, ochrany štátnej hranice, ochrany osobnej bezpečnosti prezidenta Slovenskej republiky a ďalších osôb určených vládou Slovenskej republiky, ochrany diplomatických misií, civilnej ochrany a požiarnej ochrany,
- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky v oblasti zabezpečenia obrany štátu prostriedkami železničnej, cestnej, vodnej a civilnej leteckej dopravy, prostriedkami pôšt a telekomunikácií a potrebnou infraštruktúrou vo svojej pôsobnosti, ako aj ozbrojených zborov v doprave,
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v oblasti evidencie bilancovania, povolávania a poskytovania pracovných síl pre potreby obrany štátu a na elimináciu krízových situácií na základe rozhodnutia kompetentných orgánov,
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky v oblasti systému viacročného plánovania a rozpočtovania štátu a jeho prepojenia na obranné plánovanie,
- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky pri vytváraní podmienok pre ochranu zdravia a prežitie obyvateľstva, pri navrhovaní a realizácii osobitných opatrení v zdravotníckej starostlivosti a v príprave primeraných lôžkových, personálnych a materiálnych kapacít potrebných pre obranu,
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v oblasti predchádzania a eliminácie negatívnych vplyvov krízových situácií na životné prostredie, vznikajúcich vojenskou alebo inou činnosťou,
- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky v oblasti usmerňovania poľnohospodárstva, veterinárnej starostlivosti, potravinárstva, lesného hospodárstva a vodného hospodárstva. Ďalej pri zabezpečovaní opatrení na vodohospodárskych dielach zaradených do jednotlivých skupín;
- Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky v oblasti koordinácie činnosti ústredných a ostatných štátnych orgánov pri účelnej tvorbe štátnych hmotných rezerv pre krytie potrieb obrany štátu.

41. V krízových situáciách a ohrozeniach sa riadenie obrany Slovenskej republiky zabezpečuje tak ako v mieri, uvádzajú sa však do činnosti ďalšie sily, prostriedky a postupy v riadení, ktoré sú potrebné na ich zvládnutie prostredníctvom aktivovaného systému obrany Slovenskej republiky v rámci krízového manažmentu Slovenskej

republiky na vrcholovej úrovni riadenia. V prípade bezprostredného vojenského ohrozenia a agresie voči Slovenskej republike sa aktivuje hlavné miesto riadenia obrany Slovenskej republiky, v ktorom pôsobí prezident Slovenskej republiky, určení predstavitelia Národnej rady Slovenskej republiky, vlády Slovenskej republiky, členovia Rady obrany štátu (Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky), zástupcovia Ministerstva obrany Slovenskej republiky a ďalších ministerstiev. Na zabezpečenie bezproblémového rozvinutia a velenia ozbrojeným silám sa zriaďuje hlavné miesto velenia, ktoré je na túto činnosť pripravované už v mieri.

c) Ozbrojené sily

42. Ozbrojené sily Slovenskej republiky sú rozhodujúcim výkonným prvkom systému obrany Slovenskej republiky. Ozbrojené sily musia byť schopné v mieri, v krízovej situácii a v čase vojny plniť tieto hlavné úlohy:

- zabezpečovať vierohodné odstrašovanie a v prípade jeho zlyhania efektívne zabezpečiť obranu slobody, nezávislosti, suverenity a územnej celistvosti Slovenskej republiky pred vonkajším ozbrojeným napadnutím,
- vytvárať predpoklady pre efektívne pôsobenie v štruktúrach Severoatlantickej aliancie,
- podieľať sa na mnohonárodných operáciách na podporu mieru a na humanitárnych operáciách, pozorovateľských a monitorovacích misiách pod riadením Organizácie Spojených národov, Severoatlantickej aliancie, ako aj iných medzinárodných organizácií, predovšetkým Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Európskej únie. Plniť ďalšie úlohy na území Slovenskej republiky i mimo jej územia vyplývajúce zo záväzkov z medzinárodných zmlúv a v rámci medzinárodnej politicko-vojenskej spolupráce;
- pomáhať pri eliminácii nevojenských ohrození Slovenskej republiky a riešení krízových situácií, ktoré ohrozujú ľudské životy, životné prostredie a majetok vo veľkom rozsahu a pri odstraňovaní ich následkov.

43. Ozbrojené sily možno použiť na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky aj na stráženie osobitne dôležitých objektov a ďalších dôležitých objektov pre obranu Slovenskej republiky, na plnenie úloh civilnej ochrany, na podporu iných zložiek pri zabezpečení ochrany štátnej hranice Slovenskej republiky, ako aj v ďalších prípadoch ustanovených osobitným predpisom.

44. Výstavba ozbrojených síl sa bude riadiť podľa týchto zásad:

- legitimita výstavby ozbrojených síl opierajúca sa o poslanie, úlohy a obranný charakter ozbrojených síl, kodifikovaný v právnom poriadku Slovenskej republiky,
- jednotné velenie a riadenie v čase mieru, v krízovej situácii a v čase vojny,
- súlad s princípmi civilného demokratického riadenia a kontroly ozbrojených síl legitímnou politickou mocou,
- určovanie počtov, štruktúry, druhu, výzbroje, techniky a úrovne vycvičenosti a pripravenosti ozbrojených síl podľa obranných potrieb a obranných zdrojov,
- aplikácia obranného plánovania v procese riadenia a výstavby ozbrojených síl.

45. Ozbrojené sily možno použiť podľa týchto zásad:

- súlad použitia ozbrojených síl s medzinárodným právom a právnym poriadkom Slovenskej republiky (legitimita),

- použitie ozbrojených síl na zabezpečenie životných záujmov Slovenskej republiky v súlade s Bezpečnostnou stratégiou Slovenskej republiky a Obrannou stratégiou Slovenskej republiky,
 - použitie ozbrojených síl v súlade so zásadami civilnej demokratickej kontroly na dosiahnutie presne definovaných obranných cieľov,
 - jasne určená hierarchia velenia a zodpovednosti pri použití ozbrojených síl.
46. Postupné zlepšovanie úrovne pripravenosti a bojaschopnosti ozbrojených síl, zvyšovanie ich interoperability s ozbrojenými silami členských štátov Severoatlantickej aliancie vyžaduje ich zodpovedajúce členenie.

3. Ďalšie prvky stratégie obrany Slovenskej republiky

47. Medzi ďalšie prvky stratégie obrany Slovenskej republiky patria predovšetkým: diplomacia, medzinárodná politicko-vojenská spolupráca, hospodárska mobilizácia, obranná infraštruktúra, ozbrojené bezpečnostné zbory, civilná ochrana, záchranné zbory a záchranné služby a príprava občanov na obranu.

a) Diplomacia

48. V oblasti diplomacie bude Slovenská republika predovšetkým:
- prezentovať ciele, priority a prístupy v oblasti zaručovania svojej obranyschopnosti, ktoré zabezpečujú realizáciu záujmov Slovenskej republiky a sú v súlade s medzinárodným právom a dohodami,
 - prehlbovať kredibilitu Slovenskej republiky ako dôveryhodného partnera, ktorý plní všetky svoje záväzky v oblasti obrany a bezpečnosti,
 - prezentovať odhodlanie získať plnohodnotné členstvo Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii a pripravenosť plniť z toho vyplývajúce úlohy,
 - realizovať diplomatické aktivity na aktívne formovanie politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia v Európe,
 - prispievať k prevencii vzniku kríz a efektívnemu riešeniu kríz, ktoré môžu sekundárne ovplyvniť aj obranyschopnosť Slovenskej republiky,
 - v prípade zvýšeného ohrozenia obranyschopnosti prijímať účinné diplomatické opatrenia,
 - v prípade bezprostredného ohrozenia Slovenskej republiky (agresie) vytvárať predpoklady pre včasné informovanie medzinárodného spoločenstva a získanie jeho podpory,
 - zapájať sa do spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Európskej únie, spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politiky a krízového manažmentu v rámci Európskej únie.

b) Medzinárodná politicko-vojenská spolupráca

49. Medzinárodná politicko-vojenská spolupráca je významným činiteľom pri realizácii obrannej politiky Slovenskej republiky a medzi jej hlavné úlohy patrí:
- zvýšiť koncepcnosť, účelnosť, efektívnosť a harmonizáciu politicko-vojenskej spolupráce,
 - zamerať medzinárodnú politicko-vojenskú spoluprácu na plnenie strategických cieľov bezpečnostnej a obrannej politiky a na realizáciu reformy rezortu ministerstva obrany a ozbrojených síl,

- ďalší rozvoj politicko-vojenskej spolupráce s členskými krajinami Severoatlantickej aliancie s cieľom približovať túto spoluprácu parametrom spojeneckých vzťahov,
- prehĺbovať politicko-vojenskú spoluprácu so susednými krajinami s cieľom rozvíjať a prehĺbovať procesy stabilizácie bezpečnostnej situácie v strednej Európe,
- zdokonaľovať politicko-vojenskú spoluprácu s ďalšími krajinami na základe vzájomnej výhodnosti a užitočnosti.

c) Hospodárska mobilizácia

50. V oblasti hospodárstva Slovenská republika bude zabezpečovať dostatočné vecné zdroje a prostriedky pre obranu štátu v mieri, v krízových situáciách a vo vojne. Za dôležitú súčasť tohto systému považuje Slovenská republika systém hospodárskej mobilizácie prostredníctvom zdrojovej základne obrany štátu.
51. Na zabezpečenie plnenia úloh ozbrojených síl bude Slovenská republika udržiavať potenciál obranného priemyslu štátu vrátane tvorby a využitia štátnych a hmotných rezerv nevyhnutných pre zaručenie obrany, pričom bude brať do úvahy reálne možnosti a efektívnosť obranného priemyslu v kontexte s rozvíjaním spolupráce s obranným priemyslom krajín Severoatlantickej aliancie a Európskej únie (a bezprostredne s krajinami Vyšehradskej štvorky) ako východisko pre jeho udržanie a optimálny rozvoj.

d) Obranná infraštruktúra

52. Ako súčasť týchto úloh bude Slovenská republika budovať a udržiavať zodpovedajúcu infraštruktúru na zabezpečenie obrany, zahŕňajúcu telekomunikácie, dopravu, výrobu a rozvod energie, bankovníctvo a financie, informačné technológie a ďalšie prvky. V systéme obrany bude vytvárať podmienky pre jej ochranu a fungovanie v krízových situáciách. Do úvahy pritom bude brať budúce požiadavky z hľadiska integrácie do Severoatlantickej aliancie. Zabezpečí efektívnu kombináciu štátneho a súkromného sektora na jej udržanie a rozvoj.

e) Ozbrojené bezpečnostné zbory

53. Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti štátu. Policajný zbor na zabezpečenie úloh obrany štátu v mieri, v krízových situáciách, ako aj v čase vojny spolupôsobí pri ochrane života, zdravia a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, zabezpečuje ochranu štátnej hranice, zaisťuje osobnú bezpečnosť prezidenta Slovenskej republiky a ďalších osôb určených vládou Slovenskej republiky. Zabezpečuje ochranu určených objektov a ochranu objektov osobitného významu, dohliada na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a spolupôsobí pri jej riadení.
54. Železničná polícia plní úlohy ozbrojeného bezpečnostného zboru pri zabezpečení úloh obrany štátu v rozsahu ustanovenom zákonmi.

f) Civilná ochrana

55. Civilná ochrana sa podieľa na obrane Slovenskej republiky v mieri, krízových situáciách, ako aj v čase vojny plnením úloh ochrany obyvateľstva. Okrem vnútorných úloh narastá

jej význam pri humanitárnych a mierových operáciách v nadväznosti na systém civilného núdzového plánovania Severoatlantickej aliancie, na požiadavky Organizácie Spojených národov, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Európskej únie. Podieľa sa na plánovaní zdrojov a opatrení civilnej ochrany na záchranné, lokalizačné a likvidačné práce, prípadne na odstraňovanie následkov mimoriadnej udalosti. Dosiahnutie interoperability systému civilnej ochrany s obdobnými systémami členských štátov Severoatlantickej aliancie vyžaduje prijatie organizačných, technických a personálnych opatrení, ktoré zabezpečia efektívne fungovanie civilnej ochrany v rámci integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky.

g) Záchranné zbory a záchranné služby

56. Záchranné zbory a záchranné služby sa podieľajú na obrane Slovenskej republiky v mieri, krízových situáciách a v čase vojny v rámci kompetencií ustanovených právnymi predpismi ako prvky tvoriaceho sa integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky.

h) Príprava občanov na obranu

57. V príprave občanov na obranu štátu a civilnú ochranu sa bude klásť dôraz na posilňovanie vedomia zodpovednosti občanov za obranu štátu a osobnej pripravenosti podieľať sa na nej v duchu Ústavy Slovenskej republiky. Zabezpečovaním komplexného rozvoja brannej výchovy a prípravy obyvateľstva ako súčasť vzdelávacieho systému pripraviť obyvateľov na zvládnutie následkov vyplývajúcich z predpokladaného vývoja ohrozenia.
58. Na získanie verejnej podpory obyvateľstva pri realizácii obrannej politiky a obrannej stratégie skvalitní Slovenská republika verejnú informovanosť a prístup k objektívnym informáciám o obrannej politike Slovenskej republiky v kontexte s prístupovým procesom do Severoatlantickej aliancie a Európskej únie.
59. Z hľadiska meniacej sa štruktúry ozbrojených síl smerom k vyššej profesionalizácii bude vláda Slovenskej republiky vytvárať všestranné podmienky pre výstavbu ozbrojených síl, ich dopĺňovanie a obmenu. Zabezpečí adekvátnu motiváciu pre vojenskú službu sklbením jej morálneho a materiálneho ocenenia, vytvorením kariérnych podmienok na úrovni porovnateľných štátov a zabezpečením návratu bývalých profesionálnych vojakov do civilného života z hľadiska skracovania doby služby vojakov a zavádzania dobrovoľníckej služby.
60. Zabezpečenie dopĺňovania ozbrojených síl zálohami a ich prípravu Slovenská republika považuje za dôležitý zdroj zabezpečenia obrany štátu v dlhodobom výhľadovom pláne. Na splnenie tejto potreby vytvorí vláda Slovenskej republiky nevyhnutné podmienky pre efektívne precvičovanie potrebných záloh v mieri a ich prípravu na nasadenie v prípade ohrozenia.
61. Slovenská republika vytvorí podmienky pre vedeckú činnosť pre potreby obrany štátu v kontexte s praxou štátov Severoatlantickej aliancie a Európskej únie. Okrem rozvoja vojenskej vedy zväčší podiel civilných vysokých škôl, vedeckých inštitúcií a mimovládnych organizácií na vytváraní intelektuálnej a vedeckej základne obrany štátu.

VI. ZDOKONALOVANIE OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

62. Príprava Slovenskej republiky na obranu predstavuje ucelený súbor opatrení a nástrojov realizovaných v mieri orgánmi štátnej správy a orgánmi územnej samosprávy a ďalšími vecne príslušnými právnickými osobami. Poslaním tohto súboru je nepretržite zdokonaľovať úroveň zabezpečenia obrany Slovenskej republiky.

1. Zdokonaľovanie riadenia obrany Slovenskej republiky

63. Na skvalitňovanie plnenia úloh zabezpečenia obrany štátu bude Slovenská republika pokračovať v zdokonaľovaní činnosti a mechanizmov riadenia obrany štátu v súlade so súčasnými i perspektívnymi požiadavkami s dôrazom na

- zdokonaľovanie riadenia obrany štátu v duchu zásad civilného demokratického riadenia a kontroly nad ozbrojenými silami s dôrazom na spresnenie zodpovednosti prezidenta Slovenskej republiky, Národnej rady Slovenskej republiky, vlády Slovenskej republiky a ich vzájomné vzťahy v oblasti obrany štátu v mieri, v krízových situáciách a v čase vojny,
- zdokonaľovanie riadenia systému obrany Slovenskej republiky tak, aby bol schopný zabezpečovať nepretržitosť procesu riadenia v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny s posilnením riadiacej a koordinačnej úlohy a zodpovednosti vlády Slovenskej republiky a Ministerstva obrany Slovenskej republiky,
- realizáciu systémových predpokladov na prehĺbenie úrovne interoperability systému obrany Slovenskej republiky s obdobnými systémami členských štátov Severoatlantickej aliancie a našimi najbližšími susedmi tak, aby umožňoval mnohostrannú súčinnosť a spoluprácu pri riešení úloh bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky a na plnenie jej integračných cieľov,
- zriadenie a zdokonaľovanie činnosti Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky ako orgánu vlády Slovenskej republiky na riešenie úloh bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky, ktorý bude v mieri vykonávať poradnú a koordinačnú úlohu, vo vojnovom stave a v čase vojny riadiacu a koordinujúcu úlohu v oblastiach presne vymedzených vládou Slovenskej republiky voči štátnym orgánom, orgánom územnej samosprávy a vecne príslušným právnickým osobám a fyzickým osobám pri zabezpečovaní úloh obrany štátu.

2. Zdokonaľovanie riadenia a rozvoja ozbrojených síl

64. V súlade so zásadami civilného demokratického riadenia ozbrojených síl, požiadaviek jednotného riadenia a velenia ozbrojeným silám a v záujme dosiahnutia kompatibility so systémami riadenia a velenia v ozbrojených silách členských štátov Severoatlantickej aliancie prehodnotiť súčasný stav riadenia a velenia ozbrojeným silám a následne zabezpečiť riadenie všetkých súčastí ozbrojených síl Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, a to v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny.

65. Súbežne s tým zabezpečiť prechodné obdobie na transformáciu vojsk Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Železničného vojska Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky na nevojenské prvky, ktoré nebudú súčasťou ozbrojených síl a budú plniť úlohy v rámci svojich rezortov.

66. V oblasti rozvoja ozbrojených síl pokračovať v ich reforme s cieľom budovať malé moderné ozbrojené sily, ktoré budú schopné realizovať nové misie a úlohy na počiatku 21. storočia. Dôraz položiť na

- redukcii tých štruktúr ozbrojených síl, ktoré majú nízku bojaschopnosť. V súlade s bezpečnostnopolitickým smerovaním Slovenskej republiky zvyšovať bojaschopnosť síl okamžitej reakcie a síl rýchlej reakcie s cieľom zlepšiť ich pripravenosť pre nasadenie podľa požiadaviek doma aj v zahraničí;
- transformovanie a následne podriadenie všetkých druhov ozbrojených síl pod Ministerstvo obrany Slovenskej republiky s cieľom zabezpečiť ich spoločné velenie v mieri, v krízových situáciách i v čase vojny,
- implementáciu obranného plánovania a manažmentu zdrojov s využitím určovania priorít, najmä pre programy, ktoré prispievajú k posilňovaniu interoperability s ozbrojenými silami členských štátov Severoatlantickej aliance,
- vytvorenie efektívneho personálneho manažmentu pre profesionálnych vojakov, vojakov základnej služby a aj pre občianskych zamestnancov, ktorý musí vyriešiť nábor personálu, jeho výcvik, rozmiestňovanie a prepustenie,
- spracovanie a realizáciu programov s transparentne určenými prioritami v súlade s požiadavkami identifikovanými v Bezpečnostnej stratégii Slovenskej republiky, v Obrannej stratégii Slovenskej republiky a vo Vojenskej stratégii Slovenskej republiky.

3. Obranné plánovanie Slovenskej republiky

67. Obranné plánovanie Slovenskej republiky musí byť súčasťou riadenia štátu a integrálnou súčasťou procesu štátneho plánovania. Bude predstavovať komplexný proces vykonávaný vládou Slovenskej republiky a orgánmi štátnej správy na zabezpečenie obrany štátu. Obranným plánovaním Slovenskej republiky bude vládou Slovenskej republiky a Národná rada Slovenskej republiky v dlhodobom (10 až 15 rokov), v strednodobom (5 až 7 rokov) i krátkodobom (1 až 2 roky) výhľadovom pláne zabezpečovať disponibilné zdroje na obranu štátu.

68. Obranné plánovanie Slovenskej republiky bude zamerané na realizáciu predovšetkým týchto požiadaviek:

- jasné definovanie dlhodobých plánov a strednodobých programov obrany štátu, ktoré zabezpečia efektívne využívanie obranných zdrojov štátu podľa určených priorít,
- zabezpečenie stability obranných výdavkov nevyhnutných na zaručenie obrany Slovenskej republiky a plnenie jej integračných cieľov,
- koordinovanie a zefektívňovanie činnosti kompetentných orgánov štátnej správy a ostatných subjektov v rámci systému obrany štátu pri plnení úloh zabezpečenia obrany štátu,
- zefektívnenie vzájomnej spolupráce Slovenskej republiky s orgánmi Severoatlantickej aliance a vytváranie podmienok na plynulé prepojenie obranného plánovania Slovenskej republiky s obranným plánovaním Severoatlantickej aliance,
- vytvorenie vecných predpokladov pre efektívnejšiu účasť Slovenskej republiky a jej ozbrojených síl na plánovaní a realizácii medzinárodnej politicko-vojenskej spolupráce vrátane účasti na mierových a humanitárnych operáciách,
- zvýšenie transparentnosti výdavkov na obranu štátu a prehĺbenie účinnosti kontroly ich využívania.

69. Obranné plánovanie Slovenskej republiky sa musí stať záležitosťou všetkých orgánov štátnej správy. Rozhodujúcu úlohu v procese obranného plánovania Slovenskej republiky budú mať predovšetkým Národná rada Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, ďalej príslušné ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Za obranné plánovanie Slovenskej republiky má zodpovednosť vláda Slovenskej republiky, za jeho koordináciu zodpovedá Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Obranné plánovanie Slovenskej republiky sa uskutočňuje nepretržite v mieri, v krízových situáciách štátu i počas vojny a je previazané s civilným núdzovým plánovaním.
70. Slovenská republika na podporu obranného plánovania zavedie systém programového rozpočtovania, ktorého súčasťou bude aj obranné plánovanie pre oblasť zabezpečenia obrany štátu. Slovenská republika v záujme plnenia obrannej funkcie štátu zabezpečí rozpočtové zdroje na obranu v jednotlivých rokoch, ktoré budú vychádzať z dlhodobých a strednodobých priorít a úloh definovaných v dokumentoch Dlhodobý plán rozvoja ozbrojených síl a Plán rozvoja systému obrany štátu v rámci možností štátneho rozpočtu. Berúc do úvahy vývoj bezpečnostného prostredia, obranné ciele štátu, jeho disponibilné obranné zdroje a integračné záujmy zabezpečí na základe priorít ustanovených vládou Slovenskej republiky stabilný rast reálnych výdavkov na obranu štátu.

4. Obranná legislatíva

71. V oblasti obrannej legislatívy treba položiť dôraz na
- vytvorenie legislatívnych podmienok na nové systémové riešenie problematiky bezpečnosti a obrany štátu a ozbrojených síl podľa štandardov vyspelých demokratických štátov Severoatlantickej aliancie,
 - vymedzenie zodpovednosti jednotlivých ústavných činiteľov, ústredných a ďalších orgánov štátnej správy a ďalších subjektov v oblasti bezpečnosti a obrany, ktoré treba upraviť predovšetkým v ústavnom zákone o bezpečnosti Slovenskej republiky, v zákone o obrane Slovenskej republiky, v zákone o ozbrojených silách, v zákone o integrovanom záchrannom systéme Slovenskej republiky, v zákone o hospodárskej mobilizácii a v ďalších právnych predpisoch,
 - zosúladenie našich právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a obrany štátu s našimi integračnými potrebami,
 - vytvorenie legislatívno-právnych podmienok na zavedenie a uplatňovanie nového systému obranného plánovania Slovenskej republiky,
 - kodifikáciu jednotného systému riadenia a velenia ozbrojeným silám, systému výstavby, dopĺňovania a výcviku ozbrojených síl.

ZÁVER

72. Za realizáciu Obrannej stratégie Slovenskej republiky zodpovedajú Národnej rade Slovenskej republiky a vláde Slovenskej republiky všetky orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy a ďalšie vecne príslušné právnické osoby v rozsahu svojich kompetencií ustanovených v príslušných zákonoch. Obranná stratégia Slovenskej republiky je východiskom pre spracovanie Vojenskej stratégie Slovenskej republiky, všeobecne záväzných právnych predpisov a zásadných koncepčných a plánovacích dokumentov pre oblasť zabezpečenia obrany s dôrazom na reformu systému obrany Slovenskej republiky.

73. Obranná stratégia Slovenskej republiky sa bude priebežne vyhodnocovať a aktualizovať v závislosti v nadväznosti na Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky a v závislosti od vývoja politicko-vojenských aspektov bezpečnostného prostredia Slovenskej republiky, minimálne však raz za dva roky.